

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theodōritu Episkopu Kyru Kai Eyagriu Scholastiku
Ekklesiastikē Istorìa, Eklogai Apo Tōn Istorion
Philostorgiu Kai Theodōru**

Theodoretus <Cyrrhensis>

Mogvntiae, 1679

Ex Libro Tertio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14162

verò eundem Eusebium, cum testamenti tabulas rursus abstulisset, eas tradidisse Constantio Constantini filio, qui fratrum suorum adventum prævertebat. Hunc verò non multo post, ea quæ Pater testamento mandaverat executum esse.

17. Hic etiam impius Dei hostis Christianos accusat, quòd imaginem Constantini in Porphyretica columna stantem sacrificiis placarent, & Lucernis accensis ac suffitibus honorarent, vota etiam facerent ut Deo, & supplicationes ad depellendas calamitates peragerent.

18. Post mortem Constantini Magni, cum omnes ubicunque qui exulabant, redeundi licentiam hæc essent, Athanasium quoque ex Galliis Alexandriam reversum esse scribit. Cumque Gregorium mortuum esse didicisset, ex nave egressum, protinus ita ut erat, in Ecclesiam venisse ad sedem recepisse, nulla ratione habita eorum qui ipsum deposuerant.

EX LIBRO TERTIO.

1. ΑΙΤ Philostorgius, Constantinum qui filiorum Constantini erat maximus natu, Constanti fratri insidias struxisse. Et cum ducibus ejus conferto prælio interfectum esse, & portionem imperii illius, Constantis Imperio adjunctam fuisse.

2. Multis laudibus Constantium effert Philostorgius, aitque eum Constantinopoli Ecclesiam ædificasse, quæ revera & est & dicitur magna. Reliquias etiam Andreæ Apostoli ex Achaia cum transtulisse scribit in Ecclesiam quam ipse absolverat, quæ Apostolorum vocatur. Et juxta eam Ecclesiam patris sui tumulum collocasse. Lucam præterea Evangelistam ex eadem Achaia ab eo translatum esse in supradictam Ecclesiam. Timotheum denique Apostolum ab urbe Ioniæ Epheso in celebrem illam ac venerabilem Basilicam jussu ejusdem Constantii deportatum fuisse.

3. Ait Philostorgius Constantium, cum Athanasium Alexandrinam sedem postliminidò recuperasse didicisset, eum quidem expulisse Alexandria: mandasse verò ut Georgius Cappadox ejus loco ordinaretur. Athanasium itaque, cum Imperatoris minas & inimicorum insidias reformidaret, ad Imperatorem, qui tum in Occidentis partibus regnabat, denuò se contulisse.

Αἶτα μὲν ταῦτα ἀνελόμνητον, κωνσταντίνου τὸ αὐτῷ παιδί εἰχειν αὐτὸ τὸ γράμμα πρὸς αὐτὸν ὅτι ἄλλως. τὸν δὲ μετ' ἐπολιχίοντα πρὸς ἀγάμα τὰ πατρὸς διαπράξασθαι.

17. Οὐδὲ ὁ θεομάχος, καὶ τὴν κωνσταντίνου εἰκόνα τὴν ἐπὶ τῆς πορφύρας κειμένην ἰσαμεταστάσει τε ἰλάσκειας, καὶ λυχνοκαίαις καὶ θυμιάμασι τιμᾶν, καὶ ἄχαις προσάγει ὡς θεῶν καὶ ἀποστολικῆς ἐκείνης τῆς δεινῶν ἐπιπέδου χειριανῶν κἀνηγορεῖ.

18. Οἱ τελεθρήσαντες ἕμεγάλη κωνσταντίνου φησι, καὶ τῷ πανταρχοῦ μεθ' ἑαυτῶν λαμπωρεμένων ἀδειαν ἀνακλησεως ἐπέτασαν, καὶ ἀθανάσιον φησι ἐκ τῶν γαλιλαίων τὴν ἀλεξάνδρειαν πρὸς ἀγδόντα, ἐπεὶ γρηγορίου ἐμεμαθήκη τέλει δεικνύοντα, ὡς εἰχοντο εὐς ἀπὸ τῆς νέως εἰς τὴν ἐκκλησίαν χωρῆσαι καὶ τὸν θρόνον ἀναλαβεῖν, μηδὲνα λόγον τῶν ἀποκηρυξάντων αὐτὸν ὑπεποιηκότα.

EK THΣ ΤΡΙΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.

ΟΤΙ κωνσταντίνου φησι, ὅς ἦν περὶ εὐτερέων τῶν κωνσταντίνου παίδων, ἐπιπέδου πατρὸς ἀδελφῶ κωνσταντίνου, καὶ μάχῃ τοῖς συνηγοῖς αὐτῷ συρράγεια διαφθαρήναι τε, καὶ τὴν μοῖραν τῆς ἰσταντίνου δεχθῆς εἰς τὴν κωνσταντίνου ἀνακοινωθῆναι.

2. Οἱ κωνσταντίνου δὲ ἐπαίνων ἀγά, ἐκ τῆς ἐκκλησίας φησι αὐτὸν δομῆσαι τὴν ἐκ κωνσταντίνου πόλιν, καὶ ἔσαν καλεμῆναι μετὰ τῶν κωνσταντίνου ἀνδρῶν τὸν ἀπόστολον ἐκ τῆς ἀχαιῆς μετακομισαί ἐπὶ τὸν ναὸν ὃν ἐπὶ ἐξοικοδομήσαν, τὸ κοινὸν τῶν ἀποστόλων ἐπιφανερόμνητον ὄνομα. ἔπλησιον καὶ τὸν πατρίων τῶν φωνιδρῶσαντων ναὶ δὴ καὶ λακῶν τὸν εὐαγγελιστὴν ἐκ τῆς ἀχαιῆς εἰς τὸ αὐτὸ μετένεγκον τέμνητον, ἀλλὰ ἐκ τιμότητον τὸν ἀπόστολον ὡσαύτως εἰς ἐφέσον τῆς ἰωνίας εἰς τὸν αὐτὸν ἀνακομισαί πειάνυμον καὶ σεβασμιον ἴκων.

3. Οἱ φησι ὡς ὁ κωνσταντίνου γνῆς ἀθανάσιον τὸν ἀλεξάνδρειας θρόνον ἀναλαβεῖν, ἐπέειον μὲν ἐλαύνει τῆς ἀλεξάνδρειας, ἀνιχειρηθῆναι δὲ γνώμην ἀποθανεῖν γρηγορίου τὸν ἐκ καππαδοκίας, ὁ δὲ ἀθανάσιος δέσας καὶ τὰς ἀπειλὰς καὶ τὸν εἰς ἐπιβουλὴν θάνατον, πρὸς τὸν ἐπὶ ἐλεον ἀφικνῆται πάλιν βασιλεῖα.

4. Οπικωνσάντιόν Φησι διαπεσεβόσαδα αι^A
 πρὸς τὰς πάλαι μὴν Σαβαίους, νὸν ὃ ὀμνηί-
 τας καλεμύνας. ἐστὶ τὸ ἐν τῷ ἐν χετ-
 τήρας πρὸ ἀβραάμ γρωμύρων τὴν ὃ χώραν
 μεγάλῳ τε ἀραβίαν καλεῖσθαι καὶ διδάμο-
 να πρὸς τῷ ἑλλυῶν καθ' ἡκὴν ὃ ἐπὶ τὸν ὄξω-
 ταθὸν ὠκεανόν ἢς μητροπόλις ἢ σάβα. ὄξ ἢς
 καὶ ἡ βασιλὶς καὶ τὸν ἑλλομύνα πρὸς αὐτοῦ.
 ἐμπεῖτομον ὃ τὸ ἐν τῷ, καὶ τὴν ὄξ δόλω πει-
 τεμὸν ἄλλον ἡμεραν. καὶ τὴν ἡλίω ἐσελίω
 καὶ δάμοσιν ἑπὶ χρωίσις. ὄξ ὄλιγον ὃ πη-
 θῶ καὶ ἰεδαίον ἀνδρὶς ἀναπέφυε. πρὸς τῶ
 τοῖς ἐν διαπεσεβόσῃ κωνσάντιον, ἐπὶ τῷ
 δισέβαν σκοπὸν ποιημύρος αὐτὰς μετὰ δέσθ.
 δώρις τε ἐν μεγαλοπρεπέσι, καὶ πηθῶ, τὸν
 καθ' ἡγέμερον ἑθνεὺς οἰκίωσαδα διανοεῖ-
 το κακείθεν ἀνὴ καὶ τὰ τ' δισέβειας πείρμα-
 τα χώραν δῦρειν ἐναποθέσθ. ἀξίσι ὃ καὶ πα-
 ραχῆν ὀκκλησίας τοῖς ἐκείσελιῶν ῥωμαίων ἀ-
 σκινεμύροις ἀνοικοδομήσαδα, καὶ ἐπὶ ἄλλο
 τῷ αὐτοῦ χθόνων ἐπὶ τῷ δισέβαν ἑποκλινοῖεν.
 ἐδιδῶ καὶ φέρειν φιλομίως τὰς πρὸς ἐξ καὶ
 τ' οἰκοδομῆς τὸ ἀνάλωμα. ταύτης ὃ τ' πρὸς
 εἰσας ἐν τοῖς πρῶτοις ἡ καὶ θεόφιλον ὀνδός,
 ὃς πάλαι μὴν κωνσάντιν τὰ πάλαι βασιλεύ-
 οῖον ἐπὶ τῷ ἡλικίαν νεώτατον, καθ' ὀμνηίαν
 πρὸς τῶν διεπνῶν καλεμύρων εἰς ῥωμαίους ἐ-
 σαλή διέσθ γ' ἐστὶ ἀνδρὶς ἡ τῶσθ χώρα, τῶν
 ἰνδῶν καὶ ἑτοι φέρεισι τὸ ἐπάνυμον. τὸν μύρτοι
 θεόφιλον, ὄξ ὄλιγον ῥωμαίους ἐνδιατεῖσαν-
 τα χρόνον, τὰ τε εἴθη εἰς τὸ ἀκρότατον πρὸς ἀ-
 ρετῶν ῥυθμίσει, καὶ τὴν δόξαν πρὸς ἐσέβαν ἐ-
 τὸν μοναχίον ἀνελέσθ βίον. καὶ δὴ καὶ εἰς βαθ-
 μὸν διακόων πρὸς αὐτοῦ, ἐσσεῖς τὰς ἱερερ-
 γας αὐτῶ χείρας ἑπὶ τῶν μύρων. ἀλλὰ ταῦτα
 μὴν πρῶτερον. τῷ ὃ πρὸς εἰσας ὑπελθόντα καὶ
 ἐδὸρα λαβεῖν πρὸς τῷ ὀμοδόξων ἀξίωμα. ὃ
 μύρτοι κωνσάντιον μεγαλοπρεπῶς καὶ εἰς τὸ
 μάλιστα κεχαρισμένον ἴην πρὸς εἰσας ἐλλῶν,
 καὶ ἵππας εἰς διακοσίας τῶν ἐν καππαδοκίας
 ἐν γρεσάτων ἵππαγωγῶσι πλοῖσις κομιζόμε-
 νας, καὶ πολλὰς ἄλλας δωρεὰς εἰς τὸ πολυελέ-
 σαθὸν θάυμα πρὸς αὐτοῦ, καὶ θελήσειας σω-
 ἐξέπεμψε. κατὰ λαβῶν ὃ τὰς Σαβαίους ὃ θεό-
 φίλος, πείθειν ἐπεχέρει τὸν ἐν τῷ ἀρχίω, χερσὸν
 τεσέβαν εἰδέναι, καὶ τ' ἑλλυικῆς πλανῆς ἑπο-
 σῆσαι. ἢ ὃ τῷ ἰεδαίον ἐκεία ἐπίνοια, τὰ

4. Ait Philostorgius, Constantium
 Legatos misisse ad eos qui olim qui-
 dem Sabæi, nunc autem Hemei ita vo-
 cantur. Est hæc gens eorum, qui ex
 Chettura nati sunt Abrahæ. Regionem
 autem quam incolunt, Arabiam ma-
 gnam & felicem à Græcis appellari
 scribit, & ad exitum Oceanum per-
 tingere. Ejusque metropolim esse Sa-
 bam, ex qua urbe olim Regina ad Salo-
 monem visendum profecta est. Est au-
 tem ea gens ex Circumcisione, & octa-
 vo die circumciditur. Sacrificant eti-
 am Soli & Lunæ & diis indigenis. Ju-
 dæorum quoq; non exigua multitudo
 iis permixta est. Ad hos igitur Lega-
 tionem misit Constantius, eo consilio
 ut ad veram pietatem illos traduceret.
 Proinde magnificis muneribus & blan-
 da verborum persuasione Regem illius
 gentis sibi conciliare statuit, atq; ex eo
 statim opportunitatem nactus, Reli-
 gionis semina ibi spargere. Postulavit
 etiam, ut Romanis illuc navigantibus,
 & regionis incolis qui ad Christi fidem
 converti vellent, Ecclesias ædificare li-
 ceret. Dedit etiam Legatis magnâ vim
 pecuniæ, quam ædificandis Ecclesiis
 impenderent. Hujus porro Legationis
 princeps erat Theophilus Indus. Qui
 olim quidem Constantino imperium
 administrante admodum juvenis, obles
 à Divæis missus fuerat ad Romanos.
 Horum regio Divus insula est. Incolæ
 verò ipsi quoque Indi cognominantur.
 Porro hunc Theophilum, cum diu in-
 ter Romanos vixisset, mores suos ad
 summam virtutis perfectionem formaf-
 se, & veram de Deo opinionem ample-
 xum esse scribit: sed & monasticam vi-
 tam eum elegisse, & ad gradum diaco-
 ni promotum esse testatur, Eusebio sa-
 cras ei manus imponente. Sed hæc qui-
 dem prius. Postea verò cum Legatio-
 nem hanc obeundam suscepisset, à suæ
 communionis hominibus Episcopali
 dignitate eum ornatum esse. Cæterum
 Constantius, cum eam Legationem
 magnificam & valde gratiosam esse vel-
 let, ducentos equos ex Cappadocia ge-
 nerosissimos navibus impositos, multa-
 que alia dona, partim ad conciliandam
 admirationem, partim ad alliciendos a-
 nimos misit. Theophilus igitur cum
 ad Sabæos venisset, gentis principi per-
 suadere conatus est, ut Christum co-
 leret & à Gentilium errore recederet.
 Et Judæorum quidem solita fraus
 ac malitia, in profundissimum

silentium se se abdere coacta est, cum Theophilus admirandis operibus editis fidem Christi invictam esse semel atque iterum ostendisset. Legatio vero felicem exitum sortita est, cum princeps gentis illius sincero animo ad veram pietatem transisset, & tres Ecclesias in ea regione edificasset, non tamen ex ea pecunia quam Legati ab Imperatore secum attulerant, verum ex iis sumptibus quos ipse alacri animo ex privata pecunia suppeditavit, admirandis Theophili operibus æqualem animi sui magnitudinem exhibere contendens. Ex illis autem Ecclesiis, unam quidem in Metropoli totius gentis quam Tapharon vocant, edificavit. Aliam vero in eo loco in quo Romanum erat emporium, ad exteriorem Oceanum vergens. Vocatur autem hic locus Adane, quo cuncti qui ex Romanorum ditione veniunt, appellere solent. Tertiam denique Ecclesiam in altera Regionis parte extruxit, ubi Perficum est emporium celebre, in ostio maris Perfici quod inibi est, situm.

5. At Theophilus, cum apud Homeritas singula prout poterat & prout temporis ratio sinebat, ordinasset, & Ecclesias dedicavisset, & ornamentis quibus poterat exornasset, ad insulam Divu, quam ipsi patriam fuisse superius indicavimus, navigavit. Atque inde ad alias Indiae regiones perrexit: multaque apud illos non rite fiebant emendavit. Nam & lectiones Evangelii audiebant sedentes, & alia quedam peragebant quibus divina lex repugnabat. Verum Theophilus, cum singula apud eos juxta sanctiorem ritum Deoque magis acceptum correxisset, Ecclesiam quoque dogma confirmavit. Neque enim circa divini numinis cultum, ut ait impius iste, ulla egebant emendatione, utpote qui ab ultima antiquitate constantissime filium alterius à Patre substantiæ profiterentur.

6. Ex hac autem magna Arabia profectus est Theophilus ad Æthiopas qui Auxumitæ vocantur. Habitant isti ad primum litus maris rubri, quod Oceanus illic sese insinuans efficit. Ac rubrum quidem mare in maximam extensum longitudinem, in duos sinus dividitur. Et alter quidem eorum versus Ægyptum tendit, Clyfma ubi desinit, cognominatus. Per hunc sinum Israelitæ quondam fugientes Ægyptios, sicco pede transgressi

Α θεοφίλος ὡς ἀδόξοις ἔργοις καὶ ἀπαξ ἡ δὲ τῶν εἰς χεῖρας ὁπίσω ἀμαχὸν Ἰπποξάμωνα, καὶ σιγὴν μὴν βαθεῖαν, καὶ ἄλλον τὸ ἀνιπυρῶν καὶ δυ. τὰ δὲ τὴν πρὸς εἰσὶν τὸ πέρασ ἐδὲ χεῖρας, καὶ τὴν ἐρήτην γνώμης τὴν δὲ χεῖρας ἐχούσας τὴν εἰσὶν πρὸς τὴν δύσεσσαν ἀποκλινάσας, καὶ πρὸς εἰσὶν ἀν ἐκκλησίας ἀνά τὴν χώραν ἀναστήσας, καὶ δὲ ὧν ὁ πρὸς εἰσὶν ἔφεργν βασιλικῶν ἀνά τῶν ματῶν, ἀλλ' ἐξ ὧν αὐτὸς ἐκείνῳ πρὸς τῶν οἰκογενέχορηγῶν καὶ τῶν θαύματι τῶν θεοφίλου ἔργων, ἐνάμιλλον παρέχον ἐφιδολμῆστον πρὸς θυμον. τῶν δὲ ἐκκλησιῶν μίαν μὴν ἐν αὐτῇ τῇ μητροπόλει τῆς παντὸς ἐθνῶν τὰ φεργν οἰμαζομένη καὶ τῶν ὡσαύτῳ. ἐτέραν δὲ ἐν τῷ τῶν μαϊκὸν ἐμπόριον ἐτύχανεν, ἐξ ὧν πρὸς τῶν κεανὸν ἰεραμμένον καλῶσι τὸ χωρεῖον ἀπὸ τὴν ἐνθα καὶ τὸς ἐν ῥωμαίων ἀφικνεμένους ἐν τῶν καὶ τορμίζεσθαι τὴν δὲ πρὸς τὴν Ἰππὸς ἀπὸ τῶν χωρῶν μέρους, ἐν ὧν πρὸς τὸν ἐμπόριον γινώσκουσι τῶν Ἰππὸς ὡσαύτῳ τῶν ἐκείσε πρὸς τῆς κερμῶν θαλάσσης.

5. Ὁ μὲν τοι θεοφίλος τὰ ἐν τοῖς ἰεροῖς ταῖς, ὡς ἕκαστα δυνάτων ἡ, καὶ ὁ καιρὸς ἐδὲ τῶν διαθείς, ἕτας ἐκκλησίας ἱεροῦσά μιν ὡσαύτῳ πρὸς τοῖς οἰσὶν ἐν τῶν δυνάτων διακοσμήσας. ὡσαύτῳ τῶν δὲ ἐν τῶν ὡσαύτῳ (ἢ ἂν αὐτὰ πατεῖδα πρὸς εἰσὶν ὁ λόγῳ) ἀπέπλυσσε κακὰ ἐν εἰς τὴν αἰθρῶν ἀφικέσθαι ἰνδικῆν, καὶ πολλὰ τῶν παρ' αὐτοῖς ἐν διαγωγῆς δρωμένων ἐπιμαρτύσασθαι. καὶ ἡ κατὰ ζόμενοι τῶν ἀναγγελικῶν ἀναγνωσμάτων ἐποιεῖν τὴν ἀκράσιν, καὶ ἄλλα πᾶσι ὡσαύτῳ πρὸς τῶν πρὸς εἰσὶν ἀπὸ τῶν ἀλλοτῶν ἐκασα πρὸς τὸ σεβασίμιον αὐτοῖς ὡσαύτῳ μετὰ ρυθμίσας, ἕτας τῶν ἐκκλησίας δὲ ἵμα ἐκκατὰ τῶν ἐδὲ ἐόντων, φησὶν ὁ δυνος ἐκείσε ὡσαύτῳ τῶν θεῶν σεβας διωρθέσης ὑφηγήσεως, ἐξ ὧν ἀπὸ τῶν πρὸς εἰσὶν τῶν ἐτερέσσιον πρὸς εἰσὶν ὡσαύτῳ.

6. Ἐκ τῆς ταύτης τῆς μεγάλης ἀραβίας, εἰς τὴν αὐξάνουσαν καλεμένης ἀπὸ τῶν αἰθιοπῶν καὶ τῶν πρῶτας ὄχθας καλῶσιν) τῆς ἐκκατὰ θαλάσσης, ἢ ὡσαύτῳ ὡσαύτῳ εἰσκατὰ μιν ὡσαύτῳ ἐργάζεσθαι) πᾶσαν ἢ μὲν τοι ἐκκατὰ ἐπὶ πλείστον μηχανομένη, εἰς δύο πᾶσι ἀπομερίζεται κόλπας καὶ τὸ μὴν αὐτῶν ἐν αἰγυπῆς χωρεῖ κλύσμα, κατὰ τὸ τελευτῶν τῶν ἐπὶ ὡσαύτῳ φεργν. δι' ἕπαλαι καὶ τὸ ἰσραηλῆτικὸν φθυγόνες τῶν αἰγυπῆας, ἀπὸ τῶν

τὸ ῥεῖθρον διεπέσπασθησαν ποδί. τὸ ἕτερον A
 μέρος, ἐπὶ παλαιστίνης ἐρχέ^{σθαι} πλὴν ἀλά
 ἐκ παλαιῆ καλεῖσθαι ἀλλὰ γὰρ ταύτης τῆς
 ἐρυθραῆς θαλάσσης, ἐν ἀριστερῷ τῷ ἕξωθεν ἀυ-
 ξυμί^{τι} καλεῖσθαι, διότι τῆς μητροπόλεως ἔτι
 κληθεῖσιν. ἀυξυμίς γὰρ αὐτοῖς ὁ μητροπολις.
 πρὸς τὸ ἵε^ρ τῶν ἀυξυμιῶν ἐπὶ τὴν ἕξω-
 τῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ δὴ κολοῖσιν ὡς κωνοὶν παρ
 οὐκασιν ὁ σύροι, ταύτην τὴν κλησὶν καὶ πρὸς
 τοῖς οὐκασίνοις Φερσίης ἀλέξανδρ^{ος} ἢ πρὸς τῶν
 τοῖς οὐκασίνοις ἀνατολῆς ἀναστήσας, ἐν ἀυ-
 ζοὶ καλεῖσθαι, οἱ ἐν τῇ πατρῷῳ φωνῇ κέ-
 ρησι^{τι}. μέλανες ἐν εἰσὶ δὴ τῶν ἀπαιῶν, ὁξείας B
 αὐτοῖς τῆ ἀκλί^{ου} πρὸς τὴν καὶ ἀπὸ μὲν πρὸς
 τῶν τοῖς ἢ τῆς ξυλοκαοσία μάλα γίνε^{ται}, καὶ ἡ
 καοσία, καὶ ἰοάσοσμον, καὶ ἰονάμων, καὶ δὴ
 καὶ ἐλεφάντων πλῆθ^{ος} πρὸς μὲν τῶν τοῖς ὁ θεό-
 φιλος ἀφ' ὧν τοῖς ἀυξυμίταις ἢ πρὸς ἀε-
 γωνίας, καὶ τὰ οὐκασίνοις καὶ τῶν ἀμειν^{ων}, τῆ ἐπὶ ῥω-
 μαῖας ἀνακομιδῆς εἶχε^{το}. πολλῆς ἢ τῆς πμῆς
 πρὸς τὸ βασιλέως μὲν τὴν ἐπάνοδον ἀξιοῦσιν,
 πόλιν μὲν ἰδίαν ἐφοροῦν ἐκ κληρωσάσθαι κοινὸν
 οἱ ὡς πρὸς ἀγαλμαν δὲ ἀρεθῆν τοῖς ὁμοδοξοῖς ἐ-
 λείπε^{το}.

7. Ὅπερ ἐπὶ τῶν σωματῶν περσικῆς θαλάσσης,
 ἢ τῶν ταύτην ἁκεανὸς εἰσεχὼν διὰ τὸ εἶναι μέγιστην
 τε εἶσιν, καὶ εἶναι κύκλω πολλὰ ἀεὶ βλαβημέ-
 νων, ἄλλοι τε μέγιστοι πόταμοι, καὶ ὁ πῆρις τοῖς
 ῥεῖθροις ἐμείλιθ' ὁ πρὸς ἀπηνιώτην ἐκά-
 τωθεν τῆ ῥυκανίας θαλάσσης, ἐν κορδιαίοις
 μὲν τὰς ἐμφανεῖς ἀναδόσας λαμβάνει πρὸς
 τὴν συρίαν ἐλκόμενος ἐπεὶ οἱ ἀν' ἡρώδου καὶ τὴν
 συρίαν ἀναδοῦσιν, ἐν ἀυθὰ δὲ πρὸς τὸ ῥεῖθρον
 ἀπὸ μὲν γίνεσθαι, μέγας ἢ δὴ τοῖς χυμασιχω-
 ρήσας πρὸς τὴν παφλάων ὁ δὲ ἐν αὐτῶν φασι καὶ
 τὸ θρεῖς τῶν πῆρις ὁ λαεῖν τὸ ἐπάνυμον πρὶν
 ἢ ἐπὶ θαλάσσιαν καλεῖσθαι, ἢ εἰς εἰς δὲ
 μεγάλας πόταμους ἐπὶ τὰ δυσίτοις ἐσχάτοις D
 σίμασιν ἀλλήλων διεγεγομένους, εἰς τὴν περσι-
 κὴν θαλάσσιαν ποιεῖ τῆς ἐκβολῆς, γῆν ἐν μὲ-
 σω πλείστην περιεμόμενος. καὶ τὴν ἀνὴν ποι-
 ῶν πόταμιαν τε ἀμα καὶ θαλάσσιαν, ἢ εἶναι
 ἐνοικεῖ τῶν μεσσηνῶν ἐπικαλεῖσθαι.

8. Ὁ δὲ πρὸς τῆς πόταμος δὲ ἀρμενίων καὶ τὸ
 πρὸς τῶν ἀνατολῆς ἐνθα τὸ ἔρος ἐστὶ τὸ δὲ ἀ-
 ρατ, ἐπὶ καὶ πρὸς δὲ ἀρμενίων ἔτι καλεῖσθαι,
 ἐφ' ἧς τῶν κίεωτον ἰδρυθῆναι φησὶν ἢ γρα-
 φῆ. ἢς ἀχει καὶ νδὲ εἶναι φασὶν ἢ μικροῖ

sunt. Altera verò pars in Palaestinam
 fertur, juxta urbem quæ jam inde à pri-
 scis temporibus Aila vocatur. Ad hujus
 igitur maris rubri exteriorum sinum, in
 sinistro latere degunt Auxumita, ex vo-
 cabulo Metropolis ita appellati. Urbi-
 um enim caput Auxumis dicitur. Ante
 hos autem Auxumitas, Orientem verus,
 ad extimum pertingentes Oceani-
 um, accolunt Syri, ab earum quoque
 regionum incolis ita dicti. Etenim A-
 lexander Macedo eos ex Syria abdu-
 ctos, illic collocavit: Qui quidem pa-
 tria Syrorum lingua etiamnum utun-
 tur. Porro hi omnes colore sunt admo-
 dum nigro, acutis scilicet solis radiis
 eos perstrigentibus. Apud hos Xylo-
 castia præcipue nascitur, & Cassia: Cas-
 lamum item & Cinnamomum. Plurimi
 etiam ibidem sunt Elephantum. Et Theo-
 philus quidem ad hos usque minime
 penetravit. Sed cum ad Auxumitas ve-
 nisset, & cuncta illic negotia probe or-
 dinasset, inde ad Romanorum ditionem
 redire cœpit. Multis deinde hono-
 ribus ab Imperatore post reditum af-
 fectus, nullius quidem urbis peculiarem
 fortitus est Episcopatum. Verum ab ho-
 minibus suæ sectæ, velut publicum
 quoddam virtutis simulachrum suspec-
 ctus fuit.

7. Ait Philostorgius ad ostium maris
 Persici quod Oceanus illuc influens
 efficit, quodque maximum est & à plu-
 rimis gentibus circumfusus accolitur,
 tum alios maximos amnes influere, tum
 præcipue Tigrim, qui ad Apellotem,
 & infra mare Hircanum in Corduenis
 conspicuo fonte ortus, per Syriam labi-
 bitur. Ubi verò ad Susianam regionem
 pervenit, aquis Euphratis ei commixtis,
 magnus deinceps fluens & rapidus, in-
 genti sonitu in ulteriora progreditur.
 Unde & vocabulum Tigridis feræ, ei
 impositum esse perhibent. Priusquam
 autem in mare se immittat, in duos
 magnos amnes dividitur. Deinde duo-
 bus extremis ostiis longe à se invicem
 distitis, in Persicum mare evolvitur,
 maximum terrarum ambitum aquarum
 divortio complexus, & insulam
 efficiens fluvialem simul ac marinam,
 quam incolit gens Mesenorum,

8. Euphrates verò ex Armeniis conspicuo
 fonte oritur: Quo loco mons est
 Ararat, qui etiamnum ab Armeniis ita
 nominatur. Super quo monte Arcam
 positam fuisse sacri libri testantur. Mul-
 taque adhuc fragmenta lignorum &

clavorum ejusdem arca superesse a-
 junct, quæ illic servantur. Hincigitur
 Euphrates ort^o, principio quidem exi-
 guus fluit. Deinde in ulteriora progre-
 diens, subinde augetur, plurimos amnes
 qui in alveum ejus influunt, in nomen
 suum adsciscens. Postquam autem per
 Armeniam majorem ac minorem la-
 psus est, ulteriùs procedit. Ac primum
 quidem Syriam secat, eam quæ propriè
 Euphratensis vocatur. Postea verò aliã
 quoque Syriam permeat, & per re-
 giones quas permeat, in variam ac mul-
 tiplicem helicem fractus; ubi proxime
 ad Arabiam accessit, tum in orbem ex
 adverso maris Erythræi prætergressus,
 Regionemque haud exiguam sinu suo
 complexus, ad Cæciam deinceps, qui
 inter Boream & Subsolanum ventos
 medius est, aquarum cursum convertit.
 Cumque ad fluvium Tigrim pervene-
 rit, totus ei misceri non potest. Sed
 quibusdam sui partibus antea absum-
 ptis, reliqua tandem parte, quæ & maxi-
 ma est & navigabilis, circa urbem po-
 tissimum Sufa Tigridi sociatur. Jamque
 amisso proprio nomine, unã cum illo in
 Persicum evolvitur sinum. Porro quæ
 inter hæc duo flumina, Tigrim scilicet
 atque Euphratem, sita est regio, Meso-
 potamia vocatur.

9. Et Euphratis quidem ac Tigridis
 fontes, prout nobis apparent, supra re-
 lati sunt. Sacri verò libri nostri, in qui-
 bus scriptum est eos ex paradiso oriri,
 verissimè dicunt. Ex eo namque aqua-
 rum ducentes initium, aliquatenùs
 quidem procedunt, supra terram for-
 tasse labentes, postea verò vasta & a-
 renosa solitudine eos excipiente, illic in
 profundum demersi, ad inferiora ferri
 non prius desinunt, quàm ad stabile ac
 petrosum solum regionis illius perve-
 nerint. Postquam autem crepido illa
 cursum illorum ad inferiora tenden-
 tem represserit, tum demum singuli a-
 quis suis collectis, ulteriùs progrediun-
 tur, præ vi ac multitudine undarum
 perpetuo adfluentium, recta ferri con-
 tendentes. Cæterum subterranei me-
 antes hi fluvii, utpote terrã quæ inter-
 jacet partem eorum haud exiguam ab-
 forbente, minores atq; infirmiores ad
 locum eruptionis ipsorum accedunt.
 Non est autem adeo incredibile, hos a-
 mnes per tanta terrarũ spatia subterra-
 neos labi. Multa enim ubiq; sunt maxi-
 morum & rapidissimorum amnium flu-
 entia, quæ sub terram feruntur. Idq; ex

Αλέφαναίων τε ξύλων, καὶ τῶν ἡλίων ἐκείσε
 ζόμενα ἐπέθεν καὶ ὁ Διφρατής οὗτος
 πρῶτα ρυείς, πρόσβαινον αἰ γίνεσθαι μετὰ
 πλείους ἐμβαλλόντας αὐτὰ ποταμούς ἐς τὴν
 αὐτῆς προσηγορίαν σπευδελκάμυθον. τὴν
 ἀρμυρίαν δ', τὴν τε μεγάλην καὶ τὴν μικρὰν
 διελευσάν, ἐπέτα πρόσσι, τέμνον μὴ πρόσσι
 τὴν στείαν τὴν ἰδίως Διφρατίαν καλεῖσθαι
 ἢν, ἐπέτα μύρτοι καὶ τὴν ἀλλῶν διαμύρτοι
 νθ. Ἐλικά διασπώνων δίδισι ποικιλοῦσι
 κλαδίς, ὀπνηκία τῆ ἀρεμία πελάσσει, ὁμοί-
 θα δὴ κυκλοδερῶς καὶ ἀνικρὺν τ' ἐρυθρῶς
 Β λᾶσθης παρενεχθείς, καὶ χῶραν ἐκδύνησθαι
 πωσάμενος, ἐπέτα πρὸς καικίαν ἀνεμῶσθαι
 σρέφει τὸ ρέθρον, ὅπερ ἐν βορέεσι καὶ ἀπὸ βο-
 μέσος ἐστὶ καὶ πρὸς Ἰγρήθια ποταμοῦ ὁμοί-
 σας, ἐχ' οἷος τέ ἐστιν αὐτῶ ὅλως συμμιέσθαι
 λαμοίρας πον ἐν τῶ διαμέσθαι ἀρμυρίαν
 νος, τῆ ὑπολύπομένη μεγίστη ἔσθαι, καὶ κατὰ
 ἀναγέει δὲ διωαίωτα, τῶ ἰγρήθι καὶ σπασ-
 μάλις συμπίπτει, καὶ δὲ τ' αὐτῆς προσηγο-
 ρίας ἀποπασάμενος, σὺν εἰνὼσθαι πρὸς τὸ πο-
 κὸν καλασῦρ' ἰχόλπον καὶ ἰομέλιον τῶ ἰγρήθι
 ἰαμῦρ τῶν ἔτε ἰγρήθι καὶ Διφρατί, καὶ
 C σοποθαμία τυχεῖ καὶ προσσαγορῶσθαι.

9. Οὐδ' ἰγρήθι καὶ ὁ Διφρατής, καὶ μὴ τοῦ
 Φανὲς ὄθεν ἀναδύον, εἰρη). Ἐξ ἰσραήλ
 γραφῆ, ἐκ τῆς ἀραβίας τετατες λέγεται
 μάαθ, τὸ ἀληθές αἰον ἰσορεῖ, καὶ γινέσθαι
 πρῶτας ἀρχαίω ῥέθρων Φραγίης, ἀρμυ-
 ρίως πρόσσι, ἴσως ὑπέγειν ῥέθρις ἐπίτα
 τ' μεγάλης ἐξήμης καὶ ἀμμοδ' ἐστὶν αὐτῶ
 ἐκδ' ἐξ αμῆνης, πρὸς ἰοβάδος ἐν αὐτῶ καὶ
 πνόμενοι, ἐπερτερον ἴσαν) τ' ἰπὶ τὰ κατὰ
 Φραγίς, πρὸν ἐπ' αὐτὸ δὴ τὸς γεγαυοῦ καὶ πρὸς
 D δες τ' αὐτὸ δι καλανήσθαι γῆς ἔσθαι οὗ αὐτῶ
 τ' ἰπὶ τὰ κατὰ προχωρήσθαι τ' αὐτῶ καὶ
 πῆδος ἀραγομένης, ἐν αὐτῶ ἡδὴ τῶν ῥέ-
 μάτων αὐτοῖς συναγέσθαι ὑπὸ πῆδους
 ἰχθὺς τ' αἰ ἰπὶ φερομένης πρὸς ὠχρῶσθαι
 ἐπ' ἀπὸ βιαζόμενοι ἀλλ' ἔτοι μὴν) τ' ἰπὶ
 μοι κάλωρ χιοι πορευόμενοι μοίραν αὐτῶ
 ὀλίγη τ' ἐν μέσῳ γῆς ὑπέχει μῆνης, ἐκ τῶ
 ἀπανήσθαι ἡδὴ καὶ ἀνεξέρο ἰπὶ τῶς ἰπὶ
 ἀναδ' ὄσθαι καὶ τὸ γε μυχίς αὐτῶς πῆδους
 ἐναί γῆν, ἐκ εἰκὸς ἀπείν, πολλὰ γὰρ ἐστὶ καὶ
 λα ρύματα πανταχὲ καὶ τῶν Φραγί, καὶ
 σων τε καὶ ἰχυρῶσθαι ὑπὸ γῆν ἀφῶσθαι

δῆλον ὅτι ἡχος τε ἡ ἀπ' αὐτῶν ἀκρότης μέγας, ἅ
 συνταράχῃ καὶ ῥοίῳ πολλῷ φερομένων. ἀλ-
 λά καί τινες ὑπερ αὐτῶν φρέσια ὀρυσομένοι,
 καὶ ἀπὸ λιθικίας αὐτοῖς πλακὸς κατὰ τὴν ἐπ'
 ὀλίγον τρώσαντες, ὑφ' ἡν τὸ ρεῖθρον ἡδὴ καχ-
 λαζὸν τὴν ἐπιτὸ ἀνω φορὰν βιαζόμενον, μό-
 λης γ' ἀνελήφθησαν ὑπὸ τῶν ἐπιτὸ χεῖρας τ'
 φρεσυχίας ἐσώτων ἀναρπαδίης καὶ τὸ ρεῖ-
 θρον ἐφομαρήσαν εἰς ὄχλῳν περὶ χωρήσειν, ὑπ'
 ἐδεμίας ἀνομιρίας ἐτι ᾤδαλυπεμνον, διὰ
 τὸ τ' χορηγίας ἀένναον ἢ γὰρ τὸ θεοδότητος
 σοφία, οἰοῦναι φλέβας χορηγίας τῶν ἀνακαίων
 τὰς τῶν ρεῖθρων διεκδρομας, τὰς μὴ ἀφα-
 κείας, τὰς δὲ προδήλως εἰρήσασα. ταύτη ἀρα ἔ-
 ὀπροφήτης ἐμελιώθησε δακρῖδ', αὐτοῖς ἐπὶ θα-
 λασσῶν ἐμελιώσεν αὐτῶν ἔπι ποταμῶν
 ἠτοίμασεν αὐτῶν ὡς τὰς μὴ θαλάσσης τοῖς
 μεγίστοις αὐτοῖς κολπώμασιν οἷον ἀποθησαυ-
 ρίσας, ἔτι τὴν βάσιν αὐτοῖς κραυγάζων πρὸς
 τὸ ἀνεχεῖσθαι τὸ σῆμα καὶ πλῆθος τῶν ἐν
 αὐτῇ φερομένων. τοῖς δὲ ποταμοῖς τὴν διεξοδὸν
 ἀπόλυτοι καὶ ἐμμηχανοῖς αὐτῆς διαθεσείδης
 αἰετῶν χωρίων ὑπαλώσας τε κηλαπενότησιν
 ἀπὸ τῶν ὑψηλοτέρων ἐπιτὰ χθαμαλώτερα,
 τόπον τῆ ῥοπῆ τῆ βριθοῖος ὑδατος ᾤδαχῶν.

10. Οτι καὶ ἄλλοι παράδεισον ὄντι ἐκασίας
 χρωμῶν λέγει, καὶ τὰς ἰσημερίας τῆ ἡμέρας, πρῶ-
 τῶν μὴ δὲ τὰ πρὸς μεσημβρίαν δὴ ἡλίου ἐσι
 πάντα οἰκόμενα. Ἐκεδὸν μέγιστ' ἐξω θαλάτ-
 τως ἐπ' αὐτῆς τὰς ἀκτῶνας ἐρείδων. καὶ ἡ διὰ μέ-
 σε λεγομένη ζώνη τῆ τοῦ ἡλίου ἐπιτὸ ὄν
 ὑφ' αὐτοῖς καλεῖται ποταμὸς ὃν ἡ γραφὴ φει-
 σῶν ὀνομάζει, καὶ αὐτὸς τὸ ᾤδα εἰς ἀναβλύ-
 ζων, ἐκ τῶν ἀρκιῶν μάλλον τ' ἀνατολῆς με-
 ρῶν ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν φαίνεται ῥέων, καὶ εἰς
 τὸν ταύτην ὠκεανὸν τὸ ρεῖθρον εἰσερδύομενος,
 ἀπὸ τῆς τ' ἡσας ταπροβάνης ἔσθλα τὰς ὄχθας
 τῆ ποταμῶν εἰσεκείναι τὸ λεγόμενον καρυό-
 φυλλον, εἰς καρπὸς, εἰς δὲ ἡ ἀντὶ τῆς τυγχάνει
 καὶ πεπεσθῆκασιν οἰκείαν, τῶν ἐν τῷ ᾤδα εἰς
 τῆ δένδρον εἶναι καὶ γὰρ καὶ ἡ ὑπερ αὐτῆς γῆ,
 ἐρημός τε ἐστὶ δένδρως ἀπασα καὶ ἀκαρποδάτη.
 ἐκ τῆ τῆ φέρει τὸν ποταμὸν τὸ ἀνθος, ἐπὶ δὴ λον
 ἀν εἶναι ὡς ὄντι ὁ ποταμὸς ὑπὸ γῆς ἀπασ ῥεῖ,
 μηδαμότι καλυπόμενος. καὶ γὰρ ἀν τὸ ἐκείθεν
 φέρομενον ἡ δὲ ἡ ἀφ' ἐκεῖθεν ἔχει δέ τι καὶ ἄλλο

eo manifestum fit, quòd ingens eorum
 sonitus auditur, cum magno strepitu &
 fragore fluentium. Sed & nonnulli
 cum supra eos amnes puteos fodere
 aggressi essent, & petrosum solum
 quod ipsis occurrerat, paulatim pertu-
 dissent, sub quo perstrepens unda sur-
 sum versus erumpere nitentur, diffi-
 cile admodum retracti sunt ab iis qui
 sursum stabant in crepidine putei. Et
 aqua subsecuta in rivum processit, qui
 nulla deinceps siccitate interceptus est,
 ob perennis aquæ affluentiam. Quip-
 pe arcana Dei sapientia, fluminum
 meatus, tanquam venas quasdam ne-
 cessaria suppeditantes, alios quidem
 occultos, alios autem conspicuos effe-
 cit. Unde & Propheta David cecinit:
 Iple super maria fundavit eam, & super
 flumina præparavit eam. Maria qui-
 dem maximis terræ sinibus quasi The-
 fauros recondens, basinque eis firmam
 constituens ad tantam aquarum quæ
 in ea feruntur vim ac multitudinem su-
 stinendam. Fluminibus verò liberum
 cursum perpetuò præbens dispositio-
 ne solerti: locorum depressionibus, ac
 declivitate à sublimioribus ad infio-
 ra vergente, iter faciens impetui cur-
 rentis undæ.

10. Paradisum ad æquinoctiū Orien-
 tis situm esse scribit Philostorgius, con-
 jecturam capiens, primùm ex eo quòd
 cuncta fere loca ad meridiem sita con-
 stant esse habitabilia, usque ad Oceanum,
 quem deinde sol adurit, radios suos
 perpendiculari in eum immittens. Atque
 hæc est quæ media dicitur Zona. Dein-
 de ex eo quòd Fluvius qui nunc Hy-
 phasis dicitur, in sacris autem libris
 Phison nominatur, ortus & ipse ex Pa-
 radiso, ex Arctoïis magis Orientis par-
 tibus meridiem versus fluere videtur,
 & in Oceanum qui illic est aquas suas
 evolvere, ex adverso insulæ Taprobana.
 Ubi ad ripas fluvii invenitur Can-
 dryophyllum, sive is fructus, sive flos est.
 Creduntque incolæ ejus loci, hanc arbo-
 rem unam esse ex iis quæ erant in Pa-
 radiso. Etenim universa quæ supra il-
 los est regio, admodum deserta, prorsusque
 infructuosa est. Ex eo verò quòd
 fluvius iste florem gignit, manifestum
 fit eum supra tertiam totum fluere, ne-
 que usquam sub terra cuniculos agere.
 Alioqui florem illic natum perferre
 nullo modo posset. Porro hic flu-
 vius aliud quoque indicium præfert ter-
 reni cum Paradiso commercii. Ajunt

enim, si quis ardentissima febre correptus, in hoc fluvio mergatur, eum confestim morbo liberari. Tigris contra & Euphrates, propterea quod terram subeunt ac rursus emergunt, nihil inde deferre possunt perinde ac Hyphasis. Sed neq; Nilus. Nam hunc quoque ex paradiso fluere testantur Moysis oracula, quæ illum Gion appellant: Græci verò Ægyptium olim nominarunt. Hic, ut conjicere licet, ex paradiso erumpens, priusquam ad regionem habitabilem perveniat, terra absorptus, deinde Indicum mare subiens, & circa illud in orbem, ut credibile est, circumvolutus: Quis enim hominum id exacte cognoverit? posthæc sub universa tellure quæ in medio est, usq; ad rubrum mare occultus fluens, ac sub ipso etiam Mari rubro subterlapsus, ad alterum ejus latus erumpit, sub eo monte qui Luna vocatur. Ibi duo fontes maximos efficere dicitur, non modico intervallo à se invicem distantes, qui ex into violenter in sublime prorumpunt. Hinc per Æthiopiā lapsus, in Ægyptum fertur, per abruptos scopulos præcipitatus.

11. Ait universam regionem quæ ad Solis ortum & circa meridiem sita est, quamvis imodico æstu torreatur, cuncta tamen quæ terra mariq; gignuntur, longe optima & maxima producere. Nam & Balenas incredibilis magnitudinis eo in mari inesse, quæ sæpè numero per Oceanum illum navigantibus visæ sunt è pelago emergentes. Terra quoq; illa maximos habet Elefantos ac vastissimos. Eos item qui Taurephanti dicuntur, quod belluarum genus, cætera quidem bos est maximus: corio autè & colore cutis & magnitudine ferme Elephas. Hoc enim animal ipse vidi, cum ad Romanos delatum esset: idq; quod vidi scribo. Sunt præterea apud illos dracones, crassitudine quidem trabibus æquales: longitudine verò ad 15. usque Orgyias protensi. Nam & horum pelles ad Romanorum ditionem perlatas vidi. Monoceros item animal apud eos nascitur, caput quidem draconis habens, nisi quod cornu flexuosum, non ita magnum ei inascitur: mentum ejus integrum barba vestitur. Cervix longa in sublime protensa, ad draconis tractus similitudinem proxime accedens. Reliquum corpus cervi potius similitudinè refert, pedes verò Leonis habet. Ejus effigiem

A σύμβολον τῆς παρ' ἑὐδ' εἰσον γενεῆς ἐπιμίξιας. Φασὶ γὰρ εἰς αὐτὸν τυχεῖν πύρεθρον ἔρω φλεβομυρῶν, εἰς τὸν ποταμὸν βαπτισάμενος, παρὰ τὴν ἑνοσημῆος ἀπαλλοτρίωσιν ἢ τῆς ἑνοσημῆος, διότι καλὰ δύναιται ἀνίχθαι, ἐδ' ἐν ἐκείθεν δύναιται κομίζεσθαι ὑφ' αὐτοῦ. ἐδ' ἐγὼ οὐκ εἶδον. καὶ γὰρ ἐτεροειδέσιν ἡμῶσ' ἐπίπνοια λεγέται, γῆν ἀνὴρ ἐμάχουσα. ὅν οἱ παρ' ἑλλήσιν αἰγύπτιον ἐκαλεῖσθαι, ὡς ἐστὶν συμβαλεῖν, ἔξορμῆς ἑὐδ' εἰσον.

B πρὸν Ἰθί τὸ οἰκόμενον φάσασι, καὶ ἀδύνατος, ἐπειδὴ τὴν ἰνδικὴν θάλασσαν ὑπερβαίνει, καὶ κύκλω γὰρ ἀνὴρ πᾶσι χεῖρας, ὡς εἰκασίαι τῆς γὰρ ἀνθρώπων ἀκρίβειος ἐστὶν, καὶ ἐπὶ τῆς σαλῆν ἐν μέσῳ γῆν ἐνεχθεὶς μέγιστον ἐπιπνοια θάλασσης, καὶ ταύτην ὑποδραμῶν, ἐπὶ θάλασσαν ἀνὴρ ἐκδίδου μέρος, ὑπὸ τῷ τ' σελήνης καλεῖσθαι μενον ὄρου. ἐπὶ ὁδοῦ πηγῆς λέγεται ποιεῖν μεγάλας, ἀλλήλων ὄρου ὀλίγον διείκοντες καὶ τῶν βιαιῶν ἀναρθεύμενας, καὶ διὰ τῆς αἰθιοπίας ἐνεχθεὶς, Ἰθί τὴν αἰγύπτιον χωρὶς διὰ πείρων ὑψηλοτάτων καὶ ἀραπόμοισιν.

11. C Οτι Φασιν ἅπαν τὸ πρὸς ἀνίχθαι ἰλιον καὶ πρὸ τὴν μεσημβριανὴν κλίμα, καὶ περὶ τὰ μέγιστα θάλασσας, ὁμοίως τὰ κράτιστα ἐμέγιστα φέρει τῆς ὅσα γῆ καὶ θάλασσα δυνατὰ τε φέρει. τὰ τε γὰρ κήτη τὰ ὑπερμεγέθη ταύτη ἐνεῖναι τῆ θάλασσῃ καὶ ἰθὺς ὄρου πολλὰ ἐπιπολάσασθαι τοῖς π' ἀκεανὸν ἐκείνοι καλεῖσθαι ὀλομένοις. ἢ τε γῆ ὄρου ἐλέφαντας ἔχει ὄρου μέγιστος καὶ ὑπερφύεις ἀτες, καὶ δὴ καὶ ὄρου ταύτας ἐλέφαντας λεγομένους. ὡν τὸ μῆλον γὰρ τὰ μῆλον ἄλλα πάντα βῆς ἐστὶ μέγιστον, τῆς βύρσαν καὶ τὸ χεῖμα ἐλέφας, καὶ Ἰθίον εἰπεῖν καὶ τὸ μέγιστον. καὶ γὰρ εἰς ῥωμαίους κομίσαντες τὸ ζῶον ἐθρασάμην, καὶ τὸ θεῖμα γράφω ἄλλα καὶ δρασκόεις ἐντέτοις ἐστὶν, πᾶσι μῆλον δρασκῶν ἐκείνη, τὸ ἴμπερον εἰς δεκαπέντε πρὸς ἀλεινόμενον ὄρουγας, καὶ γὰρ καὶ τῶν τὰς δρασκῶν εἰς ῥωμαίους ἀποκομίσαντες εἶδον, ὅτε μονόκερος τὸ ζῶον παρ' αἰγύπτιοις ἐστὶ. τὴν μῆλον κεφαλῆν δρασκόισιν ὄρου, κέρασιν ἢ σκολιὸν αὐτῶν πέφυκεν, ἐπὶ τῶν Ἰθρα μέγιστον. ὃ ἄνθερον αὐτῶν πῶν ὄρου ὑποπτεπλάσαι ἅπασ. μακρὸς ἢ ὄρου χίλιος εἰς ὄρου ἀναλεινόμενος, ὄλου δρασκόισιν ἐξ ὄρου παρὰ πηλῆσιν. τὸ ἄλλο σῶμα ἐλάφου προσεῖν

κε μάλλον εἶναι ἢ πόδας λέοντος ἔχει. καὶ ἐστὶ γὰρ
 αὐτὸ ἐκλύπωμα ὁραῖν ἐν κωνσταντινῆ πόλει.
 καὶ δὴ καὶ καμηλοπάρδαλις τῆς ἐκείνης γέννημα
 χάρας· ἢ τὰ μὲν ἀλλὰ ἐλαφὸς ἐστὶ μεγίστη,
 καμῆλη δὲ τὸ ὕψος ἐνέδωκε τὸ σῶμα μιμειῖσθαι.
 Ἰμὲν τοὶ ἀνχένα μήκιστον, ἔτι πρὸς τὴν ἀναλο-
 γίαν ἔλοιπε σῶματος φέρει εἰς ὕψος ἀνορθώ-
 μων. ἀλλὰ καὶ τὴν δόξαν ἀπασαν ἀπὸ κεφα-
 λῆς ἀφ᾽ ἑαυτῶν ποδῶν παρδάλης μά-
 λιστα τὴν ποικιλίαν πρὸς φερέσας τὴν ἔχθρην, καὶ
 τὰς ἐμπροσθεν πόδας ὑψηλοτάτους ἴσῳ ὀπίσω.
 παρὰ αὐτοῖς δὲ ἐστὶ ἡ ὀλεγομένη αἰγοπίθηκος
 πιθήκος τις ὢν. μυρία γὰρ ἐστὶ γένη πιθήκων.
 ἀρκοπίθηκοι γὰρ εἰσὶν ἐν αὐτοῖς, ἔλεονοπίθη-
 κοι, καὶ κυνοκέφαλοι, καὶ ἄλλαι πολλῶν ζώων
 εἰδέαις τῆς πιθήκειας μορφῆς ἐπιμίτυμνης.
 καὶ δὴ τὰ ταῦτα ἐστὶ, πολλῶν εἰς ἡμᾶς κομιζο-
 μένων ὅτις δὴ καὶ ὁ πᾶν ἐπικληθεὶς ὑπάρχει. ὅς
 τὴν κεφαλὴν αἰσοπέσσωπος ἐστὶ καὶ αἰγοκερῶς,
 καὶ ἐκλαγόνων τὰ κατωαἰσοκελῆς. τὴν δὲ κοι-
 λίαν καὶ τὸ σῆρνον καὶ τὰς χεῖρας καθαρὰς πιθή-
 κος. ὃν καὶ ὁ τῶν βασιλευδῶν κωνσταντῶν ἀπε-
 σάλλει· τὸ δὲ τὸ ζῶον, ἐξ ἡμῶν φερόμενον ἀ-
 χειρὶ τινος, ἐν τινὶ πλέγματι διὰ τὸ θεμιῶδες
 εἰργαμένοι. ἐπεὶ δὲ ἀπέθανε, ταρχιδύσαντες
 αὐτὸ οἱ κομιζόντες, θεάματος παραχρῆν ἀσυ-
 νήτους εἰκόνα, μέχρι τῶν κωνσταντῶν διεσώσαντο
 πόλεως. καὶ μοι δοκεῖσι τὸ ζῶον τὸ ἐλλήνης
 πάλαι δεινὸν, καὶ ἐκπλαγνῆς τῶν ξένων τῆς θεας,
 θεὸν κρίσιν νομισαί. εἰδισμένον αὐτοῖς τὰ πα-
 ρὰ δόξα θεοποιεῖν ὡς περὶ τὸ σάτυρον ἐστὶ καὶ
 τὸ πιθήκος, ἐρυθρὸς τὸ πρὸς ὄπιον, ἔχει γοργὸς
 τὴν κίνησιν, καὶ ἐρανεῶν. καὶ μὲν δὲ ἡ κρίσις,
 γένος ἐστὶ πιθήκων· αὐτὸ γὰρ θεασάμενος γε-
 φῶ. ἢ τὸ μὲν ἄλλο σῶμα λάσιον ἐστὶ ὡς τοῖς
 λοιποῖς πιθήκοις. τὸ δὲ σῆρνον ἀχειρὶ γε αὐτὸ τὸ
 τραχήλει φιλῶσαι. μαζῆς δὲ γυναικὸς ἔχει,
 ἐρυθρῆ τιος βραχέος κελχερεδῆς ἐπαναστή-
 ματος ἅπαν ἐν κύκλῳ τὸ γεφυρωμένον τῆ
 σώματος περὶ τῆς ὀφθαλμοῦ, καὶ εἰς πολλὴν τινα εὐπρέ-
 πειαν ἀνθρώποφανεῖ ὄντι τῶν ἐν μέσῳ χρωμά-
 τισιν, συναρμολογούμεν. τὸ τε περὶ ὄπιον ἐνεσρογ-
 γυλῶν μάλλον καὶ εἰς γυναικίαν ἐλκε μορφῆν.
 ἢ τε φωνὴ ἐπιεικῶς ἀνθρωπεία. πλὴν ὅσον ἐκ
 εἰς ἀρθρα διαιεμένη, ἀλλὰ τινὶ ταχέως καὶ
 οἶον μελάτνος ὀργῆς τε ἔχει ἀχθῆ δόκος ἀσημα-
 ῖστος φερόμενη περὶ σποικίαν. βαρύτερα τε
 μάλλον ἐστὶν ὀξύνομένη. ἀλιόν τε ἐστὶ δεινῶς τὸ

A Constantinopoli depictam licet cerne-
 re. Sed & Camelopardalis in eadem re-
 gione nascitur. Quæ cætera quidē cer-
 vus est maximus: proceritate verò ca-
 meli corpus videtur imitari. Collum
 quidem longissimum, nec reliqui cor-
 poris proportioni respondens, in subli-
 me erectum gestat. Pellis autem tota à
 summo vertice usq; ad imos pedes, va-
 rietate simillima est pardo. Pedes ante-
 riores, posterioribus altiores habet. Est
 etiam apud illos Ægopithecus, simiæ
 genus quoddam: plurima enim sunt
 genera simiarum. Nam & Arcopithecii
 sunt & Leontopithecii & Cynocephali,
 aliis atq; aliis animalium formis permi-
 scente se simiarum figura. Idq; apparet
 ex multis hujusmodi bestiis quæ ad nos
 comportantur. Cujusmodi etiam est
 is qui Pan vocatur: Capite, vultu, & cor-
 nibus capram referens: ab ilibus deor-
 sum versus caprinis cruribus insistentem.
 Ventre verò & pectore ac manibus,
 merus simius. Hoc animal Rex Indo-
 rum dono misit ad Imperatorem Con-
 stantium. Vixit autem aliquamdiu,
 cum in cavea quadam inclusum ob fe-
 rociratem ferretur: Postquam autem
 mortuū est, hi qui illud afferebant, fa-
 le condierunt, insoliti spectaculi osten-
 tandi causâ; & Constantinopolim usq;
 integrum servarunt. Ac mihi quidem
 videntur Græci istud animal olim vi-
 disse, & spectaculi novitate obstupefa-
 cti, Deum sibi finxisse, cum solenne eis
 esset, ex rebus stupendis atque admi-
 randis Deos facere: quemadmodum
 etiam fecerunt in satyro. Nam & hic
 simius est, facie ruber, motu concitus,
 & caudam habens. Sed & Sphinx si-
 miæ genus est. Id enim testor quod
 ipse vidi. Cujus reliquum quidem cor-
 pus hirsutum est, sicut cæteris simiis:
 pectus verò ad cervicem usque gla-
 brum est. Mammæ verò habet mulie-
 ris. Totumque corpus quâ nudum est,
 rubra quædam milii speciem referens
 eminentia, in orbem circuit: & huma-
 no coloris cutis quæ in medio est, plu-
 rimum gratiæ & decoris affert. Facies
 fere rotunda est, & ad muliebrem for-
 mam accedit. Vox humana ferme si-
 milis, nisi quod minime est articula-
 ta, sed velut mulieris cujusdam, celeri-
 ter & cum ira ac dolore quodam verba
 minime distincta proferentis. Gravis
 porro est magis quam acuta. Cæte-
 rum hoc animal ferum admodum est &
 vaftrum, nec facile mansuescit. Quod
 cum Thebas urbem Bæotiæ olim de-

portatum fuisset, & in quosdam eorum qui ad spectaculum ejus confluerant, insilisset, vultusque eorum lacerasset, Oedipus civium suorum mutilationes moleste ferens, bestiam interfecit: atque ex ea ror ut mihi quidem videtur, maximam gloriam est consecutus. Cæterum fabula, ut fortitudinis laudem conciliet Oedipo, ipsum quidem animal alatum finxit, propterea quod velociter insiliret. Eidem verò pectus mulieris & corpus Leonis aptavit. Illud quidem ob expositam nuditatem & ob muliebris formæ similitudinem: hoc verò propter feritatem, & quòd ut plurimum quatuor pedibus insiliret. Rationis quoque particeps illud fabulæ finxere, ob similitudinem vocis humanæ. Enigmata verò ab eodem proponi dixerunt, eo quod ignotas voces ac minime distinctas ederet. Neque verò id magnopere mirandum est, cum Græci multa quoque alia in fabulas soleant detorquere. Cæterum eadem regio fert etiam asinos agrestes, statura maximos, & pelle mirum in modum variegata, albo ac nigro colore sibi invicem valde permixto. Quippe zonas quasdam habent, à spina dorsii ad latera & ad ventrem usque demissas, ibique divisas, quæ per circulos quosdam sibi invicem innexæ, mirabilem quandam texturam efficiunt ac varietatem. Phœnix item, avis multorum sermone celebrata, apud eos nascitur. Phœtæum quoque inde alatum vidi, quòd genus avis est loquacissimum & ad vocis humanæ similitudinem proxime accedens. Variegatas præterea ac punctis distinctas aves, quas vulgo Garamantidas vocant, nomine eis indito ex gente, ex qua plurimæ ad nos deportantur. Alia denique complura animalia citra controversiam eximia, ibi proveniunt, quorum multitudinem recensere præsens narratio reformidat. Sed & aurum purissimum illic gignitur, aureis quasi fibris sponte ex ea terra surgentibus, aliisque super alias jacentibus, & auri illius productione apertam ac manifestam præbentibus. Quin & fructus apud illos pulcherrimi sunt & maximi, ex quibus notissima sunt nuces. Univerfa denique Homeritarum regio usque ad rubrum mare, duplicem quotannis fructuum proventum reddit. Unde etiam Arabia felix cognominata est. Sed & generaliter, omnis ea regio quæ ad orien-

A θηρίον κ̅ πανεργόταλον, κ̅ ἐδ̅ ἐραδίας τιθασευσόμενον ταύτης εἰς θήσας μοι δοκῶτα βουβίλιας πάλαι κομιθεῖσας, καὶ τισιν ἰσχυρῶς ἐπιθέρα σωμαρρηκῶτων ἐφαλλομένως, κ̅ τῶν παρῶσώποισ λυμνηαμένως, δευῶν ποιησαμένως ὁ οἰδίπυς τὰς τ̅ ὁμοφύλων λώσας, καὶ φονδύσαι τὸ ζῶν, ἑὸνομα λαμπρὸν οὐκ ἐλαβεῖν κ̅ αὐτὸν ὁ μῦθος εἰς ἀνδρείαν κοσμήσας ὑπόπτερον μὲν τὸ θηρίον ἀναπλάσσει, διὰ τὸ ἕως ἐπιπῆδ' ἄν' ἔρρον ὃ γυναικὸς ἐφαρμύσσει κ̅ τὸ σῶμα λέοντι. γυναικὸς μὲν, διὰ τὸ παρῶσχερον τ̅ γυμνῶσεως ἑπὶ τὸν γυναικῶν εἶδος ὁμοιώσεως λέοντος ὃ, διὰ τὸ θηριώδες. ἑὸπ κ̅ τὸ πλείστον τοῖς τέτταρα τυγχάνουσιν ἐρειδόμενον. λόγῳ ὃ τὸ θηρίον μετ' ἑσθ' ἀστυπλάσμα, διὰ τὸ τ̅ Φωνῆς ἀνθρωπῶδες αὐτῶν μαλώδες ὃ, διὰ τὸ ἀσπμα φθέρῃσας κ̅ θυμασὸν ἐδ̅ ἐν πολλαῖς κ̅ ἀλλὰ σὺνθεσε τῶν ἑλλισι πρὸς τὸ μὲν ἄδες διαπλάθειν, κ̅ ἀπὸ τῆς χωρᾶς κ̅ ὄνης ἀγρίως μεγίστως ἐπέμεγε. ἑὸ φέρῃ, κ̅ τὴν ὄραν κ̅ τὸ ξενίζον ποσειδωνομένως, λθικῶ σφίσι κ̅ μέλανος χρομάσας, ἑ κ̅ μικρὸν συμποικιλομένως ἀλλὰ ζῶντινῶν εἰσιν ἀπὸ τ̅ ῥάχως ἑπὶ τὰς πλῆρας κ̅ τὴν κοιλίαν καθήκυσαι. κ̅ ἐν ταῦτα ἑπὶ τῶν ἑμῶν, κ̅ κατὰ τῶν παρῶσφείρας ἀλλοίως ἐνεληπόμενως, θαυμαστώ τῶν κ̅ ξενίζον ἀπὸ γάζον ὃ ποικιλῶ κ̅ ποικιλίαν. ἀλλὰ γὰρ κ̅ κ̅ ὁ Φοῖνιξ τὸ πολυδρύλλιον πηνόν, παρῶ αὐτῶν τυγχάνῃ γνωμένῳ. κ̅ μὴν δ̅ ἡ κ̅ τὴν σπῆλαιον ἐκείθῃ ἰσχυρὸν κομιζόμενῳ, ὃ τ̅ ὄρνῶν ἐστὶ λάλισαλον, κ̅ τ̅ ἀνδραπίνης γλώτῆς μῆμιμῆταλον. κ̅ ὅδῳ ποικίλως ὃ καλασιγῆς ὄνης, ἐς γαργάμαλλας ἑπὶ καλῶσί τῶν, ἀπὸ τῶν ἑδῶν ἑμᾶλλια πλείστοι κομιζόνται, τὴν ἐπὶ τῶν μῶν θέρμῶν ἑ ἀλλὰ ὃ πλείστα διαφανῶς ὑπερφύεσθαι φύσει, ὡν τὸ πλῆθος ἡ δὴν γῆσι ὑπερῆλλῆται. ἀλλὰ ἑ ὁ χρυσὸς ἐν ταῦτα γινώσκεται καθάρτα. κ̅ χρυσίδων ὁμοίως τῶν κ̅ ἀνδρῶν τ̅ ἐκείνης γῆς ἀναδιδόμενῳ, ἐπὶ ἀλλήλοισ κειμένων, ἑ ἑπὶ δὴλον ἀπὸ τῶν γένεσιν παρεχομένων. κ̅ καρποὶ ὃ καλῶσῶ τε κ̅ μέγιστοι. ὡν γνώεμα κ̅ τὰ κάρνα. ἀλλὰ μὲν κ̅ τὸ ἐπὶ τοῖς ὁμοίως κλίμα παρῶ μῆχει τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, δις τῶ ὄρνῶν τῶ ἀναδιδῶσι ὅδῳ καρπῶ. ἑ κ̅ κ̅ τὴν χῶρον ἀραβίαν ἐν δαίμονα παρῶσφείρας

σαν. και ὁλος ἡ κορυφή ἀνάχοντα ἥλιον ἀπασα
 γῆ, μακρῶτ' αἰλλης ἐν πασι διαφέρει· ὃ δ'
 ἀξιοδότησο, ἀπάσης τ' ἑώας τὸ κρείσσον τε κ'
 καθάρωταλον ὑπάρχων, κ' τὰς ἀέρας ἀκραι-
 φνεσάτας ἐκαλλιστας ἔχων, κ' τις διαφανε-
 σάτος ὑδασι καθαρὸν ὄμυρον, δ' ἡλον ὡς ἀπα-
 ρεδότηω ὑπερρῆγ' ἢ τ' ὑφ' ἡλίω πάσης ἐν πά-
 σῃ τὸ κρείττον φέρει· τ' ἐξωθεν θαλάσσης κατ'
 ἀνάχοντα τὸν ἥλιον ἀπὸ ἀξιοδότησιν ὄμυρος.

12. Ὁ π' φήσιν ἀθανάσιον ἑως τὸν ἐσπέ-
 ριον ἀφικόμενον βασιλεῖα, καὶ δ' ὄρων τὰς
 ἀπὸ ἀξιοδότησιν ὑπαγαγῶν ἀφθα-
 νία, μάλιστα δ' οὐσάδιον, ὁσκόμης ἡ τῶ
 λεγομένων περὶ αὐτῶν, καὶ τῶ βασιλεῖ
 πθανώτατον, Ἐπιστολῶν πρὸς κωνσταντῖον
 κομίζε), λέγουσαν ὅδε ἀθανάσιον ἦκεν
 ὡς ἡμᾶς, ἐαυτῶν κοροσθήκην τῶν Ἐπισκο-
 πῶν τῆς ἀλεξανδρείας ἀποδείκνυς. τυχευάν-
 τω τοῦτω δια σὲ ταύτης. ἐπεὶ τοῖς ἐμοῖς
 γε αὐτὴν ἀνακτήσε) ὄπλοισι. δεξάμενον
 δ' τὴν ἐπιστολὴν τὸν κωνσταντῖον, καὶ τὰς
 ἐπισκόπους Ἐπι κοινῶν βασιλῆς συγκαλέ-
 σαυτα, γνώμην παρ' αὐτῶν λαβεῖν, ἀμεινον
 εἶναι μὴ πόλεμον ἀναρῆσαι τῶ ἀδελφῶ, ἢ
 τῆς ἀθανασίος βαρῦτη) τὴν ἀλεξανδρείαν
 ἀπαλλάξαι. διὸ καὶ ἐφίεναι ἀπὸ τῆν ἐπισκο-
 πῶν ἀναλαβεῖν, καὶ τὸν γεώργιον μετ' ἐπιστολῆς
 εἰς ἐαυτὸν μετέπεμψαυς. ἀλλ' ὁ μὴν εἰς τὴν
 ἐαυτῶν πατρίδα τὴν καππαδοκίαν ἀφικέτο,
 καὶ εἰ δὴ ἦγε τὰ καθ' ἐαυτὸν ἐπισκοπέμενον· ὁ
 δ' ἀθανάσιος, μετ' ἐμείζον· ἡ δὴ φρονηματῶ
 δῦων τὰς πόλεις, κατ' ἐς γίνοιτο τῶ ἐπισκό-
 πων, λόγοις αὐτὰς ὄξεκαλίτο πρὸς τὸ ὁμο-
 σιοι) ἔτι μὴν ἀλλας μὴ πρὸς δέχεαυς. ἀέτι-
 ον δ' τὸν ἔφορον τῆς παλαιστίνης Ἐπι πορνεία
 κατὰ γέλλόμενον, κ' βεληθέλια τῆ πρὸς ἀθα-
 νάσιον ἐπιχωρήσῃ τὸ αἶμα) ἐπικαλύψαυς,
 πρὸς τὴν ἐκείνης δόξαν αὐτομολῆσαι δ' ἐναυδῆ
 ἐν ὁμοῦς ὄξυτατα τὴν δῆλιν, ἔ' αἰδοῖς διασα-
 πένη) κ' σκώληκας βρύσαντη), καὶ ἔτω τῶ
 ἦν ἐλαθένηα. ἀλλὰ καὶ μάξιμον τῶν ἱεροσο-
 λύμων ἐπίσκοπον, πρὸς τὴν ἀθανασίος δόξαν
 ἀποκλίνας. καίπερ ὁ κ' μάξιμιανὸν διωγμὸς
 μάρτυρα τῶν ἐδείκνυ, ἔ τὸν ἕτερον τῶν ὀφ-
 θαλμῶν ἕωερ τ' οὐσεβείας φέρουσα διορω-
 ρυμῶν. καὶ πολλὰς ἀλλας κ' μικρὰν εἰς τὴν
 ἐαυτῶν δόξαν τὸν ἀθανάσιον ἕωσούραυς.

Atem solem vergit, reliquis religionibus
 omni ex parte multum præstat. Paradi-
 sus verò, cum totius Orientis præstan-
 tissimus ac purissimus sit tractus, & cœ-
 lum habeat nitidissimum, ac pulcherri-
 mum: Aquis denique limpidissimis ir-
 rigitur, procul dubio totius terrarum
 orbis cunctis in rebus longe præstantis-
 simus est locus, qui ad Solis ortum O-
 ceani fluctibus alluitur.

12. Ait Philostorgius Athanasium,
 cum ad Occidentalium partium Im-
 peratorem venisset, ejusque palatii pro-
 cederes, ac præcipue Eustathium comi-
 tem rerum privatarum, qui auctoritate
 plurimum valebat apud Principem,
 donis ac muneribus sibi conciliaflet,
 litteras à Constante ad Constantium
 attulisse, quarum hæc erant verba. A-
 thanasius ad nos veniens, Episcopatum
 Alexandriæ ad ipsum pertinere mani-
 festis proportionibus ostendit. Quare
 illum per te consequatur: aut certe
 meis armis eundem recuperabit. Porro
 his litteris acceptis, ait Constantium
 Episcopos convocasse, ut unà cum illis
 quid factò opus esset deliberaret. Eos
 verò id consilium dedisse Constantio,
 satius esse ut Alexandria Athanasii jugo
 minime liberaretur, quàm ut bellum
 adversus fratrem susciperet. Constanti-
 um itaque permisisse Athanasio ut E-
 piscopatum reciperet. Georgium verò
 per Epistolam ad se evocasse. Ac Ge-
 orgius quidem in Cappadociam ex qua
 oriundus erat, reversus est, ibique de-
 gens privata negotia administravit. A-
 thanasius verò, majore deinceps confi-
 dentia per urbes transiens, singulos E-
 piscopos ad quos accesserat, ad Con-
 substantialis fidem sermonibus suis ex-
 citabat. Et alios quidem Episcopos ver-
 bis Athanasii non obtemperasse scri-
 bit. Aetium verò Episcopum Palæsti-
 næ, qui fornicationis reus delatus fue-
 rat, cum per communionem Athana-
 sii id probrum occultare vellet, ad ejus
 sententiam se transfulisse. Eundem ta-
 men brevi pœnas dedisse, tabe factis ge-
 nitalibus, ac vermibus scaturientem,
 atque ita ex hac luce sublatum. Maxi-
 mum quoque Hierosolymorum Episco-
 pum ad sententiam Athanasii declinafse
 scribit, tametsi hic in persecutione
 Maximiani, confessionis gloriam illustris
 fuisset, & alterum oculum effossum ha-
 beret. Addit præterea, Athanasium
 paulatim multos alios ad opinionem
 suam pertraxisse.

13. Ait Flavianum Antiochenum collecta Monachorum multitudine, primum omnium acclamasse: Gloria Patri & Filio & Spiritu sancto. Nam ex iis qui aetate illum antecesserant, alios quidem dixisse. Gloria Patri per Filium in sancto Spiritu, atque hanc acclamationem usum magis receptam esse. Alios verò dicere solitos: Gloria Patri in Filio & Spiritu Sancto.

14. Ait Arianos, quamvis in fidei doctrina dissentirent ab iis qui consubstantiali Filium prædicabant, in precationibus tamen atque hymnis & consultationibus, aliisque fere omnibus, præterquam in mystico sacrificio, cum iisdem communicasse. Postquam vero advenit Aetius, & dissensionis circa hæc quoque auctor fuit: persuasit cætui eorum qui idem cum ipso sentiebant, ut ruptis omnibus amicitia & consuetudinis vinculis quibus antea cum hominibus conjuncti erant, illis maxime adversam factionem constituerent.

15. Ait Aetium ortum fuisse ex Cæle Syria: Pater verò ejus cum in prædiali officio militasset, male rem gessit. Cumque in ejusmodi statu mortuus esset, is qui tunc rector erat provinciae, facultates ejus sisco addixit. Ita Aetius adhuc admodum adolescens, unà cum matre ad summam egestatem redactus est. Qua de causa aurificinam exercere aggressus est, quo tum sibi, tum matri victum compararet. Cumque hanc artem satis diu exercuisset, ob indolis præstantiam, ad Philosophicas disciplinas animum applicuit. Ac primum quidem auditor fuit Paulini, qui ex Episcopatu Tyri ad sedem Antiochenam translatus fuerat. Postea verò cum mater ipsius extremum diem obiisset, cuius potissimum causâ aurificinæ artem excolebat, totum se deinceps Aetius ad Logicæ studia convertit. Ac brevi in disputando plerisque superior visus est. Ex quo etiam non mediocri invidia adversus illum exarsit. Verùm Paulino quidem superstite, vires suas compressit invidia. Ubi verò Paulinus post sextum Episcopatus sui mensem mortuus, & Eulalius in ejus locum substitutus est, tum verò invidiæ livor pristinum robur recuperans, Eulalium incitavit, ut Aetium Antiochiâ expelleret. Igitur Aetius Anazarbum quæ Ciliciæ urbs est, profectus, artem suam de novo exercuit ad victum sibi comparã-

13. Ὁ φιλοσοφῶν ἀντιοχείας φλαβιανὸν πλῆθος μοναχῶν σωμαγεύρατα, πρῶτον ἀναβοῶσαι, δόξα πατρὶ καὶ υἱῷ καὶ ἁγίῳ πνεύματι. τῶν γὰρ πρὸ αὐτοῦ, τὰς μὲν, δόξα πατρὶ δι' υἱὸν ἁγίου πνεύματος λέγοντες, καὶ ταῦτ' ἄλλοι τὴν ἐκφώνησιν ἐπιπαλάζοντες, δόξα πατρὶ ἐν υἱῷ καὶ ἁγίῳ πνεύματι.

14. Ὅτι φησὶν εἰ καὶ διεφέροντο καὶ τὰς δόξας τοῖς τὸ ὁμοῖοσιον ὑπεσβένουσι ὡς δόξαι, ὁμῶς καὶ εὐχῶν, καὶ ὑμῶν, καὶ δευλαμάτων, καὶ τῶν ἄλλων σχεδὸν ἀπάντων, πλὴν τῆς μυστικῆς ἐκοινωνῶν δυσίας. ἐπιφροσύνῃ δ' ἑαίετο, καὶ τῆς ἐν τέτοις διασάσεως ἀρξάντο, τὴν ὁμοδόξον σωμαγωγὴν, πειστας δεσμοῦ καὶ φιλίας καὶ συμπηθείας, οὐ τοῖς ἑτέρω δόξοις συμπηθόντο, διαρρηξάμενοι εἰς ἀνίπαλον τέτοις μάλιστα παρασκευαστο καὶ σῆσαι τὴν μοῖραν.

15. Ὅτι πατρὶς αἰλίω ἢ ἐν κοίλῃ γέγονε συρεία τῆς πατρὸς αὐτοῦ τῶν ἐν στρατείᾳ ἀσπραγέσεων ἐνλεγεγμένων, καὶ τὸν βίον ἐν τέτοις ἀπολιπόνο, τὴν μὲν ἑσῖαν τὸν τιμικὰ δὲ ἀρχοντά φησι δημοσιεῦσαι ἕως τῆς ἀέτιον ὄντα, εἰς ἕχαστον σωτῆ μνηστὶ πεισας ἐλάσαι, καὶ διατῆτο ἐπὶ τὸ χρυσοχοῶν ὀρμησαι, ὡς ἀν' ἀμωσγέπως αὐτοῦ τε καὶ ἡμνησαμνη διαβίω ἀποχρώτως τῆ τέχνη χρημῶν, διὰ ῥώμῳ φύσεως ἐπὶ τὰς λογικὰς ἐπισραφῆται μαθησῆς. καὶ παυλίω μὲν ἀκροάσατο πρότερον, ὡς ἐν τῇ ἐφορείας τῆς εἰς τὴν ἑντιοχείας μελέσῃ τῆς μελέτης τὸν βίον λήψεσης, δι' ἣν μάλλον καὶ ἡποκίλει εἰδέαις τὸν χρυσοῦ ἐπιμορφῆσα τέχνη μελέτη χεῖρ' ἐβ' αἰλίω, ἐκείθεν αὐτὸν ὅλον εἰς τὸ τῶν λογικῶν μαθημάτων μελέτῃ αὐτῆς εἰαν καὶ θάπρον ἐπὶ λόγων ἀμύλλαις τῶν πλῆθον ὁρᾶτο κεραιεῖντα, καὶ φθόνον ἐν τῆς εἰ μικρὸν ἀνάπην' ἀλλὰ μελέτη μὲν ὁ παυλίω ἐξῆ, τὴν ἰσχὺν ὁ φθόνον παρηγεῖς ἐπεὶ ἵκεῖν μὲν μῆνας ἐξ ἀπέδω, αὐτὸν αὐτῆς εὐλάλιον τὸν φθόνον εἶχεν, εἰς τὴν αὐτῆς δυνάμιν ἐπανελθὼν ὁ φθόνον, κινεῖται εὐλάλιον τῆς ἀντιοχείας, τὸν ἀέτιον ἀπέλασαι ὁ δ' εἰς τὴν ἑκίλικίας ἀναζαρόν ἀφινόμενος τῆ τέχνη πάλιν πρὸς τὸ ζῆν ἀπεχρῆστο.

εδ' ετις εν λογους αφισαμειθ' προς τας εν
 τυχανοντας αμιλλης γραμματικη δετηθ'
 την φυσικη αγαμενα, εμελαδεναι της
 τεχνης ορμημενα, ο αειθ' παρ αυτον εισοικι-
 δεις εζητησεν, τας οικεικας απω τελων λει-
 τεργιας, η ο μην την γραμματικην παρδύ-
 μως αυτον εδιδάξατο, ο δ' εδιδασκαλε δη-
 μοσία ποτε κατασας εις ελεγχον, οτι μη τήν
 θεων λογίων ορθω εποιετο τλω δηγησιν, η
 πολλήν απω την επ' αμαρτία τοιςτων αι-
 ρυλιν καταχεαμενθ' αντιμιθιαν ούρετην
 δοκηρουν της διεργειας αυτον οικιας. εκει-
 θεν ελαθει, αθανασιω συγινε, ος των
 μην λεκιανεθ' μαρτυρθ' ομιλητων εις εγε-
 γονθ, την αναβαρζον διεσοπηθ' παρ ω τας
 διαμελις αναγνεις, η τοις καθ' εκασον αυ-
 τον εψησας, επι την ταρσον παρ ανωνιον
 αφικνεθ'. των λεκιανεθ' η οδωτην γνωριμων
 εφ' ε τας εδωποδλε αναδιδαχθεις επισο-
 λας, ικανον απω συνδιετρεβε χρονον, την ε
 παρδύερε ταξιν πληρην. επι ο ανωνιος
 εφορθ' εγεγονθ, η εχ' οίος τε ην εναχολε-
 δετηθ' εφιστητον αειθον διδασκαλια εις την
 αυλικη παλιν ο αειθ' επανδων, ακροασο-
 μενθ' λεοντιεθ' παρδύερεθ' η ην ο λεοντιθ'
 και εκεινο καιρεθ, και αυτος των μαθητων
 λεκιανεθ' χρηματισας. ος απω και τας παρ-
 φητας εζηγησατο, και μαλιστα τον ιερ-
 κηθ' αλλα και εκειθεν αυτον ο φθονθ' αυτις,
 ως φιλοσοφθ' λησει, ως εθ' αν τις αληθειων
 εποιθ' γλωσσης η ακρασία, ε το τε φρονη-
 μαθ' δυοτεβεις απελαυνει. εκειθεν εν την
 κελικιαν καταλαμβανει και τις των βορβορι-
 ανων λογοις απω απω τ' ιδιας δόξης συμ-
 πλακεις, εις ερατλω και εισησεν ηηαν. εφ' ω
 αδυμία τε αυτον και ειχε, η ο ζην οδω ανεκτον
 ηγειτο, οεων το ψεδος της αληθειας επικρα-
 τιςερον ετω η τα αειθω διακεμενω οπασια
 τις, ως οδω τεραθ' λογει, επισαθ' λυσα την
 αδυμιαν, συμβολοις παρεχομενη το αναν-
 τατωνισον της ηδη παρεχομενης απω θφιας
 και εκειθεν παρδωγεγονθ τα αειθω το μηδε-
 νος εν συμπλοκαις ηηαδθ' λογων. μετ'
 ε πολυ γεν αφθονιος τις της μονιχαίων
 λυσης προεσως, και μεγαλιν παρδω πολ-
 λαις επι θφια και δεινότητι λογων φερον
 τλω δόξαν, εν τη και αιγυπτιον απω

dum; nec tamen a disputationibus ad-
 versus eos qui cum ipso congregari vel-
 lent, penitus abstinuit. Porro cum Gram-
 maticus quidam, ingenii ejus admira-
 tione captus, artem ei suam tradere ag-
 gressus esset, Aetius in domum ejus ad-
 missus ei ministravit, serviles operas
 præstans. Et illi quidem libenti animo
 Aetium artis Grammaticæ præceptis
 instituit. Aetius verò, cum aliquando
 magistrum suum publice coarguisset,
 tanquam divina oracula minus recte
 explicantem, magnoque eum pudore
 ob ejusmodi imperitiam affecisset, hæc
 mercedem retulit, ut ex domo bene de
 ipso meritò eiceretur. Inde igitur ex-
 pullus, cum Athanasio versatus est, Lu-
 ciani Martyris discipulo, qui tunc Ana-
 zarbi Episcopatum regebat, apud
 quem cum Evangelistas legisset, & sin-
 gula quæ in illis occurrunt accuratè ob-
 servasset, Tarsum inde perrexit: visurus
 Antonium, qui & ipse unus erat ex di-
 scipulis Luciani. A quo cum Epistola-
 rum Pauli explanationem didicisset, sa-
 tis diu cum eo vixit, in presbyterorum
 ordine adhuc constituto. Ubi verò An-
 tonius ad Episcopatum evectus est, nec
 erudiendo Aetio vacare amplius pote-
 rat, iterum Aetius Antiochiam rever-
 titur, Leontium auditurus, qui tunc
 temporis presbyter erat Antiochiæ, &
 unus fuerat ex auditoribus Luciani.
 Hic Prophetas, ac præcipue Ezechie-
 lem exposuit Aetio. Sed rursus invidia,
 ut somniat Philostorgius, seu ut verius
 aliquis dixerit, linguæ intemperantia
 & dogmatum impietas, inde eum eje-
 cit. Illinc igitur Aetius in Ciliciam pro-
 fectus est, ubi quidam ex hæresibus
 Borborianorum pro defensione dogmatis
 sui cum eo congressus, penitus eum vi-
 cit atque oppressit. Quam ob causam
 despondere animum cepit, nec sibi
 amplius vivendum esse existimabat,
 cum mendacium veritate potentius
 esse cerneret. Dum sic animo affe-
 ctus esset Aetius, visio quædam, ut fin-
 git Philostorgius, ei oblata est, quæ a-
 nimum ejus erexit ac confirmavit: si-
 gnis quibusdam exhibens invictam
 vim sapientiæ quæ illi deinceps adfutu-
 rasset. Ex eo tempore id datum est
 divinitus Aetio, ut à nemine in dispu-
 tationibus vinceretur. Nec multo
 post Aphthonius quidam Manichæo-
 rum insaniæ præpositus, & tum sapi-
 entia, tum eloquentiæ causâ ma-
 gnâ apud multos gloriam consecutus,

in urbe Alexandrina cum eo congregatus est. Etenim Aetius ex urbe Antiochia ad eum venerat, fama hominis excitus. Ubi verò ad certamen ventum est, non valde prolixa disputatione habitâ Aetius Aphthonium ad sermonis inopiam redactum, ex magna gloria in summum dedecus atque ignominiam deprecit. Quare Aphthonius præter expectationem victum se ægre ferens, in gravissimum morbum incidit, quem mors brevi sublecuta est, cum ultra septem dies post hanc acceptam cladem supervivere minime potuisset. Aetius verò adversarios suos sermonibus ubique superabat, & illustrem victoriam reportabat. Per idem tempus medicina quoque operam dedit, quo non solum animorum, verum etiam corporum morbos curare posset. Habuit autem in ea disciplina Magistrum Sopolim, virum in hac arte nulli secundum. Porro Aetius cum in arte medica excelleret, gratuitam indigentibus operam præstabat. Quòd si forte ipse rebus ad vitam necessariis opus haberet, ad aliquem ejusdem artis opificem noctu accedens, ne interdium à gravioribus negotiis avocaretur: quodcumque aurum peritioris artificis indigebat, manu illud celeriter, elaborans, mercedem ab aurifice referebat, eoque modo vitam sustentabat. Hæc verò principatu Constantii acciderunt, eodem tempore quo Theophilus ex India reversus, Antiochia morabatur.

16. Ait Aetium cum adversus Basilium Ancyræ, & Eustathium Sebastia Episcopum de consubstantiali disputans, omnium hominum infantissimos eos ostendisset, ut quidem iste confingit: implacabili odio ab illis deinceps exagitarum fuisse.

17. Leontius, is quem presbyterum ac præceptorem Aetii fuisse supra retulimus, cum ad Episcopatum urbis Antiochia promotus fuisset, discipulum suum ad diaconatus gradum evexit, eique permisit, ut Ecclesiastica dogmata publice in Ecclesia doceret. Verum Aetius, Diaconi quidem functionem detrectavit: docendi vero munus libenter amplexus est. Cumque illic tamdiu mansisset, quantum sibi sufficere judicabat ad sacrarum disciplinarum traditionem, rursus Alexandriam perrexit. Jam enim illic agebat Athanasius, & τὸ ἐκείνου magnis viribus defendebat, prorsusque necesse erat, ut aliquis ei resisteret.

Ἀλεξανδρεία συμπλέκεται. καὶ γὰρ ἦκε παρὰ αὐτὸν Ἐξ ἀντιοχείας ὁ ἀείψου, ὡς δὲ αὐτὸς ἐπιμαρτυροῦν ὡς εἰς ἀμίλλαν ἀλλήλων κατέστησαν, εἰς πολλοὺς καταναλωθεὶς δόξας, εἰς ἀφώνιον σωηλάσας ὁ ἀείψου τὸν ἀφθόνιον, ἐκ μεγάλης δόξης εἰς μεγάλην ἀχύνην κατέλυσε. διὸ καὶ τῷ ἀπροσδοκίῳ βαρυνυμίας τῆς ἡθῆς, νόσον τε ἐπεσπασατο χαλεπῶν, καὶ τῆ νόσω πύρας ὁ θανάτου, εἰς πέντε ἡμερῶν διαρκέσας. Ἡ δὲ σώματι ἀπὸ τῆς πληγῆς ἀέτιον ἵκνησεν πάλιν ἐχώρη, τοῖς λόγοις ἕως ἀνιπαύσεως κερὰ τὸ βάλλον καὶ τὴν νίκην λαμπροτέρως ἀνδέρμεν. τὸ τε ἵκνησεν ἵατρικῆς ἐξήπιστο, ὡς ἀν μὴ μόνον ψυχῶν, ἀλλὰ καὶ σωμάτων ἐκ τὰς νόσους ἰατρῶν πόλις δὲ ἡ αὐτῶν ἕμιλλῆς, ὁ διδάσκαλος, ἀντὶ ἐν τῇ τέχνῃ μαθῆνός ἐχων ἄδούτερα ἀφῆκε διὰ τὸν ἵατρικῶν ὁ ἀείψου, ἀμείων παρεῖχε τοῖς δεουμένοις τῆς φεραπείαν. εἰς ἐποπτεία εἰσήσεν αὐτῶν ἀνακαίων, ὡς δὲ τῶν ὁμολέγων νικητῶν φιλῶν, ἵνα μὴ διὰ ἡμέρας ἀπάγοι τῶν ἀποδοσέων ὅσον τῆς χρυσοῦς τεχνικῶς εἰς ταῦτα χεῖρας, εἶτο ἡ ἀρετὴ ἐξεργαζομένη διὰ τῆς, ὡς δὲ τὸ ὁμολέγων τὸν μισθὸν ἐκομίζετο, καὶ τὸν εἰσὶ βίον συνείχε. ταῦτα ἡ κατ' ἐπέκειναι καίρις εἰς κωνσταντίνου, καὶ εἰς καὶ τὸν φιλοσοφῶν ἐκ τῶν ἐπὶ ἀνελεθῶν διήγησεν ἐκ ἀντιοχείας.

16. Οὐδέτιός, φησὶ, τοῖς πρὸ βασιλεῶν τῶν ἀκέραιας, καὶ εἰς ἀθῶν τὸν σεβασίας, εἰς τὰς περὶ εἰσομοσίου λόγους κατέσας, ἐκ πάλιν ἀντιοχίαν ἀντιοχίαν διελέγξας ἀφώνοτάτης, ὡς δὲ τερηολογίαις μίσος αὐτοῖς ἀσπονδον κατέσας.

17. Ὅτι λεόντιος, φησὶ, ὃν ὁ ἐμπερὶ τὸν λόγον προσεῦτερόν τε καὶ διδάσκαλον εἰς τὸν ὑπέδῃξεν, ἐπίσκοπος ἀντιοχείας κατέσας, εἰς τὴν διακονίαν τὸν μαθητῶν ἀποχέλυσε, καὶ διδάσκαλον ἐκκλησιαστικῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐπὶ τῶν δόγμασι, ὡς δὲ πρὸς μὴ τὸ τὸν διακονίαν ἰσχυροῦς ἀληθῆ διδάσκαλον ἵκανοῦς εἶχετο, ἡ δὲ τῶν διὰ τῆς ἀντιοχίαν, ὡς ἐνόμιζεν αὐτῶν εἰς τὴν τῶν μαθημάτων ἐξαρκεσθῆναι, ὡς δὲ ἰδοῦναι, ὡς τὴν ἀλεξανδρείαν αὐτῶν ἀναγίνε. καὶ γὰρ ἐν αὐτῇ ὁ ἀθανάσιος πολλὸν ἐπὶ τῶν εἰσομοσίου βίον, καὶ ἐχέτω εἶναι τὸν ἀντιοχίαν.

18. Οτι Φησι Φλαβιανόν και παυλίνον, οι κ' μ' ταυτα τον ανιοχίας θερον ειχον διανειμαμφοι, τ'ετες τον ειρημενον λεοντιον α τε δη μη ομοδοξίας και θελειν ετοι ησαν ενσαδία συνακολεθησαντες, ες την μεθ'ουρον απαγομενω, ος τ'ω ιερων της ανιοχίας Φρηλιδων, μαλλον η της ολης ευσεβείας εδεν ηνεχετ τοις καιροισ συκαπηλοσασαδ.

19. Οτι σεκενδ'ε και σερρα εις επσκοπων τον αετιον παρεχειζομενων, αυτος φησιν οσα ηνεχετ, μη καθαρως αυτες ιεροσας, δια την επμειζιαν τ'ω το ομοσοιον θρησιδουτων δυοφανομυρ.

20. Οτι φησιν, ευνομιος κ' πυσω τ' αετιε σοφιας εις ανιοχεια εν καππαδοκίας αφικομυρος, τ'ω σεκενδ'ω συνεμειξεν. ο η αυτον εν αλεξανδρεία τότε τ'ω αελιω διαλεβοσι σωεσηκε και σωεσω αμφο, ο μλυ διδασκων, ο ος τοις ιεροισ μαθημασι συνασκεμυρ.

21. Οτι ευνομις, φησιν οδ'ε ο δυσσεβης οδ'αυχμωομυρ, εγκωμιον αναλαξαδ.

22. Οτι φησι τ' κωνσαντα, δια την υπερεθανασιασ παρδην υπο τυρανιδι τ'η μαγνησια την ζων και σαρεφραδ. τελδθισαντος η αυτ'ε, η μνη κωνσαντιε κ' την εδεσαν τ' μεσοπολαμίας διαλεβοσι. τ'ε τ'ω ο περσοκος απητη πόλεμ. η περσευλατη τετων αδελφη κωνσαντινα, αναβαλλανε δε λω κεχρωμενη γυνη δ'εασα μη φθασειν ο τυρανησας μαγνησι. το παυλων αναρθησασα κ' εατ'ε, εερανωνα τινα τ'ω σερηνησιων ενα καθισησι καισαρα. εδ'ο κ' η δυναδ'ε την πραξιν, διδουζην ο κοινος αυτων παθη διαδηματιτε αυτον ετανωσε, και ανυεσαν επωνομασεν. ο η κωνσαντιε ταυτα μαδων, παραλικα μην εερανωνω το διαδημα πεμπη, σωεπικυρων αυτω κ' το της βασιλείας αξιωμα. επεια δε παρ'ε εαπεεις κ' μαγνησια στρατομυρος, κ' συμμειζαι φιλιωσ τ'ω εερανωνω βεληθεις, επεπερ εκεινος παρ'ε εν υποψιασ επασασεωσ, χειρ'ε μην τον εερανωνω, κ' βασιλικησ δυοδυσ σολησ. μηδ'εν η κακον επερασάμυρος αλλο, αλλ'α κ' τ'εραπεζης απω κοιωνησας, εσ πεεσαν τ' βιθυνίας εκπεμπη, λαμπρας κ' μεγαλοπρεπεισ αφορεις αυτω τας χορηγίας, μηδ'ενος υσερηδ'ε, ων ανθρωπε εις ος εν ιδιωταισ ευδαιμονει, προνοσηαμενος

A 18. Ait Philostorgius Flavianum ac Paulinum, qui Antiochenum Episcopatum inter se postea diviserunt, à supradict. Leontio, utpote contraria ipsi sentientes, depositos esse. Hi verò Eustathium secuti fuerant, cum is in exilium abduceretur. Qui quidē ex sacerdotali munere Antioch. Ecclesiæ, seu potius ex universa religione, nihil omnino temporū vicissitudine passus est interpolari.

19. Ait Philostorgius Aetium, cum Secundus & Serras ad Episcopatum gerendum eum elegissent, assentiri noluisse: cum diceret eos non pure nec sancte divina celebrare mysteria, utpote qui Homousianis permixti essent.

20. Eunomius, cum fama ad ipsum perlata esset de Aëtii sapientia, ex Capadocia Antiochiam profectus, in colloquium venit cum Secundo. Hic verò Aetio qui tum Alexandriae degebat, Eunomium commendavit. Ambo igitur simul habitaverunt: Aëtius quidem docens: Eunomius verò sacras disciplinas percipiens.

21. Ait impius Philostorgius se encomium Eunomii conscripsisse, nec erubescit id profiteri.

22. Ait Constantem obstudium erga Athanasium, à Magnentio Tyrano extinctum fuisse. Post cuius obitum, cum Constantius Edesse in Mesopotamia moraretur: Id enim exigebat bellum Persicum: Eorum soror nata maxima Constantina, quæ vidua erat Hannibaliani, timens ne Magnentius Tyranus universum imperium sub potestate suam redigeret, Veteranionem, unum ex magistris militie, Cæsarem renuntiavit. Videbatur autem illa id suo jure facere, propterea quod communis eorum pater, dum viveret, diademate eam coronaverat & Augustam nuncupaverat: Constantius verò his cognitis, statim diadema misit ad Veteranionem, Imperatoriam ei dignitatem suffragio suo confirmans, postea verò adversus Magnentiū in Occidentis partes cum exercitu profectus, sub obtentu colloqui quod cum Veteranione amice inire voluerat, eò quod is defectionis suspicionem præbisset: eum comprehendit, & Imperatoria veste exiit. Nullo tamē alio affectum incommodo, immò verò mentis suæ adhibitum, Prusam Bithyniæ amandavit, amplos ac magnificos sumptus ei constituens, providensque ne quidquam eorū quibus privatorum hominū vita beate transigitur, ei deesset.

23. Ait Philostorgius, Saporem Per- A
 sarum Regem Romanis bellum intu-
 lisse, & Nisibin urbem oppugnasse: ve-
 rum re infecta, preter omnium opinio-
 nem pudore affectum recessisse, cum
 Jacobus urbis illius Episcopus, civibus
 quid faciendum esset comonstrasset,
 & firma in Deum spe ac fiducia pro salu-
 tate urbis admirabiliter propugnasset.

24. Alpes ut ait Philostorgius, tam-
 que Succii, quam hæ quæ Julia vocan-
 tur, transitus sunt angusti, maximis u-
 trinque montibus unum in locum, ita
 ut fere sibi mutuo jungantur, cocuntibus.
 Porro hi transitus, similes quodammodo
 sunt angustiis Thermopila-
 rum. Sed Julia quidem Alpes Gallias B
 atque Italiam dividunt. Succii verò in-
 ter Daciam siti sunt & Thracias. Quo-
 rum angustias cum occupare tentasset
 Veteranio, defectionis suspicionem
 Constantio præbuit.

25. Dum Constantius aduersus Mag-
 nentium Tyrannum expeditionem
 pararet, nuntius ad eum perlatus est,
 Persas cum ingentibus copiis aduersus
 Orientis provincias moveri. Quare
 necesse habuit Gallum Casarem nun-
 cupare, & contra Persas in Orientem
 mittere. Erat autem Gallus, frater eius
 Patruelis. Etenim Galli Pater Constanti-
 us, frater fuit Constantini M. Ex quo C
 orti erant Constantius & fratres ejus.

26. Et Constantius quidem victori-
 am de tyranno reportavit, cum signum
 crucis illic quoque visum esset, ad longis-
 simum spatium protensum, & diurnam
 lucem splendidissimis ad stuporem us-
 que radiis longe superans. Apparuit
 autem Hierosolymis, circa horam ter-
 tiam ejus diei, quæ vulgo dicitur Pente-
 coste. Porro hoc signum divinitus pi-
 ctum, à Calvaria monte usque ad mon-
 tem Olivarum pertingere videbatur,
 magna Iride instar coronæ illud undique
 ambiente. Et Iris quidem, Christi cru-
 cifixi & in cælum assumpti clementiam
 designabat: corona verò Imperatoris
 victoriam. Porro splendidum istud ac
 venerandum signum, ne militum qui-
 dem oculos effugit. Sed ab utroque ex-
 exercitu clare conspectum, Magnentium
 quidem & eos qui à partibus illius sta-
 bant, utpote demonum cultui addi-
 ctos, supra modum terruit. Constanti-
 us verò & iis qui cum illo erant, invi-
 ctam quandam fiduciam addidit. At
 Magnentius, cum à Constantio primùm
 victus fuisset, postea viribus paulatim

23. Ὅτι σαπώριον τὸν βασιλέα πέρσειον
 ἀναγράφει, ἐρηλίσσει καὶ τὴν νίσιβιν
 πολιορκίαν αὐτῆς καὶ αἰσθῆναι ἀπερχομένου
 αὐτῶν δόξαν καὶ ἠλαττωμένον ὑποσπέρσειον
 κώβη τῆς πόλεως ἐπισκόπε, τότε πρὸς
 τοῖς πολίταις εἰσηγεμένε, καὶ τῷ πρὸς
 παρρησία, καὶ τὸ ἀνυπέρελθῆναι τῆς πόλεως
 ὑπερμαχεσάμενε.

24. Ὅτι αἱ ἀλπεῖς, αἵ τε σέκκις καλεόμε-
 ναι, καὶ αἱ ἰβλίου, διόδοι εἰσὶ σεναι μεγισ-
 τῶν ἐκατέρωθεν, καὶ ὑφ' ἐν χωρίον ἔχουσιν
 συμπύσεσθαι συκλειομένων. εὐκασιτῶν αἰθῆ-
 ραι αὐταῖς, τοῖς ἐν θερμοπύλαις σενοῖς. αὐτῶν
 αἱ μὴ ἰβλίου ἀλπεῖς, τὰς γαλλίας καὶ ἰτα-
 λίας διορίζουσι τῶν ἰταλῶν αἰσθῆσεν, με-
 ταξὺ τῆς δακίας εἰσὶ καὶ τῆς θρακίας. αἱ δὲ καὶ
 ἰταλίας ἐπεργόμενον ἐξελραίνων τὴν ἰτα-
 λίαν τῆς ἐπαναστάσεως παρῆγε κωνσταντίνου.

25. Ὅτι ἐν ᾧ κωνσταντίνος καὶ μαγνητίου πα-
 ρεσχυάξεν τὸ τυράννε, τὸ πρὸς τοῖς ἀνατολικοῖς
 καὶ τῆς εὐαῶς βαρυτέρα χειρὶ κινεῖσθαι ἀναγ-
 κίω ἦκε γάλλων καίσαρα χειροποιῆσαι, καὶ
 ἐπ' αὐτῆς ἐκπέμψαι ἀνεπίου τὸν γάλλου
 καὶ τὸν γάλλου πατῆρα κωνσταντίνου,
 ἀδελφὸς τῶν κωνσταντίνου τῶν μεγάλων, ἀνεγ-
 ναστῶν κωνσταντίνου καὶ οὐδὲ αὐτῶν ἀδελφῶν.

26. Ὁ μὲν ἐν κωνσταντίνου ἐγκρατῆς τὸ τυ-
 ράννε γίνεσθαι, καὶ αὐτῶν ἐπισημῶν τῶν
 ἐπὶ μέλις ὅν τε προσφανεῖος, καὶ καὶ ἀπληκτικῶν
 τῶν αἰγλαῖς ὑπέσφραξάντος τῆς ἡμέρας
 φῶς ὡφθη τῆ ἐπὶ τῆ ἱεροσολύμων ἀπὸ τῆς πε-
 τλῶ ὄραν μάλις τῆ ἡμέρας, ἐσορῆσθαι λεγο-
 μένης πεντηκοστῆς ἐνισαμένης. ἐξ ἧς θεογραφῶν
 τύπος ἐκείνος, ἀπὸ τῆ λεγομένης κρανῆς μετὰ
 καὶ τῆ ἰταλῶν ὄρεσ δὴνικων ἀρῶν, ἰελεδὸς μεγα-
 λῆς σφραῖνα τῶσπον παύλα χόθεν αὐτῶν ἀπὸ
 δελιπέσης ἐδὴ λυτῶ ἀρα, ἡ μὲν ἰελες τὴν τῶσπον
 σφραῖνος τῶ ἀναληφθέντος ἐυμένειαν. ὁ δὲ σφ-
 φανος τὴν τῆ βασιλείας νίκῶν, τὸ δὲ σφραῖνος
 ερον ἐκείνος καὶ σεβάσμιον θέαμα ἐδὲ τοῖς ἐπὶ τῶ
 σφραῖνοπέδω ἀθέαλον ἦν. ἀλλ' ἐπιδήλιος ἀρῶν με-
 νον, μαγνητίον μὴν καὶ οὐδὲ σὺν αὐτῶν ἀ τε τῆ τῆ
 δαμόνων θεραπεία πρὸς ἀνακειμένους, ἐξ ἀ-
 μήχανον δέος καλῆσθαι κωνσταντίνου τῶ οὐδὲ
 ἀπὸ αὐτῶν εἰς θάρσος ἀμαχον ἀνεκλήσασθαι
 ἠπὸ τῶν τῶ πρῶτον μαγνητίου, ἔτα καὶ μὴ
 κρὸν ἀναλαβῶν αὐτῶν καὶ συμπλακείσθαι οὐδὲ

τέρη τῶ πολέμῳ, καὶ κτ' τὸ κραυγαῖόν κα-
ταπολεμηθεὶς, καὶ οὐδ' αὖτις ἀποδιδ-
τασ δόξα δὲ πάλιν, ὡς τὴν λεγόμενον ἀποδι-
δρασίαν πόλιν. Ἐτά μὲν πρῶτα κατ' ἔννοιαν
δῆθεν τὸν οἰκείον ἀδελφὸν ἀποσφάττει, πολε-
μίας παρὰ τῶν ὑβρεως ἔχειρος. Ἐπειτα
καὶ εἰς ἄλλο παρὰ τῶν οἰκείων. Τελου-
ταῖον δ' ἡ ξίφος ὑποστήσας ἐαυτῷ, ἐπὶ ῥά χ-
στητε, καὶ διελαθεὶς κτ' τὸ μείαφρονον, ἔξ-
έλυξεν, ἐδ' ὅλα τέσσαρα τυραννήσας ἔτη.

27. Οὐ Φησι οὐδ' αὖτις βασιλεῖον καὶ ἐν-
σαθίων δι' ἐχθρας γενομένης τῶ ἀελλίῳ, διαβο-
λας ἀτόπως συρράψαι, καὶ τὸν γάλλον ἐπὶ
ταῖο ᾤξοξύναι. ὡς ἐπέων ὡς ἐπισκόποις
πισθίσαι καὶ πρὸς ὀργὴν ἐκίραρα χθένια,
κελεύσαι τὸν ἀέτιον ἀναζητηθῆναι, καὶ ἀμ-
φοῖν τοῖν σκελοῖν καλεαγῆναι. Λεοντίου δ' ἐπὶ
ἐπισκόπου ἀνιοχίας τάναντία τέτοις τὸν
καίσαρα διδάξαμένε, ἦτε καλαδικά ζεσα
ψήφος ἀνεβλήθη, καὶ εἰς θεῶν ὁ γάλλος μετ'
ἐ πολὺ τὸ ἀέτιε καλέση, καὶ φίλῳ ἐκεί-
θη. καὶ πολλὰς πρὸς ἰταλιανὸν ἀπεσά-
λη, καὶ μάλας ἠνίκα διεπυθάνεο πρὸς
τὸν ἑλληνισμὸν ὁ ἀδελφὸς ἐπέων ἀποκλί-
κην. ἐπέλλεο δ' τῆς ἀσεβείας κτ' τὸ διωκτὸν
αὐτὸν ἀνασώσατο. ἐ μὲν ἄλλα καὶ τῶν θεῶν
μαθημάτων ὁ γάλλῳ διδάσκαλον τὸν
ἀέτιον ἐποιεῖτο.

28. Οὐ γὰρ κτ' πῆσων εἰς τὸ κράτιστον
ἀνδραγαθήσαι. εἰς φθόνον οἱ ταῖς διαβο-
λαῖς χαιροῖτες ἀναφλέγχεσι τὸν βασιλεῖα καὶ
τὸ πῆσικὸν πολέμου ταῖς τὸ καίσαρ ἄρι-
στίας πεπαυμένε, ἀποσέλλει δομετιανὸν
ἐπαρχοντῶν καλεσμένων προλιωείων ὁ καν-
σανίῳ, ἐκείλα μὲν αὐτῶ κτ' τὸ ἀφανές,
τας τὸ γάλλε ἀεμιόπην ἀπὸ τῆς ἀνιοχίας
ἐξόδου, τὴν ἐπ' ἀνδρεία καὶ τῆ τῶν κοινῶν ἐπι-
μελεία δόξαν αὐτῶ καλασ μικρὸν καὶ ταύτη
διανοεμένη. ὁ δ' ἐδομετιανὸς ἐδ' ἐπ' προσαχ-
θέντων μελεώτερον, ἀλλὰ καὶ θρασύτερον καὶ
φρονῶν καὶ πρῶτων, ἐδ' ἐπὶ ἀξιοχρόμῳ εἰς
ἀνιοχίαν, ἐντα διέτελει ὁ γάλλῳ, ἐδ' εἰς
ὅτι αὐτῶ ἐλθεῖν καλεδ ἐξέλο. Ἐξ ἡσ αιτίας,
καὶ τέρων συεπιρρύνειων, θανάτω τὸν ὑβε-
σίω μελεθεῖν ἐβελοδέο, καὶ τὸν μόνιον
κοινωνὸν χρεῖας τῆς κείσεως παρελάμβανεν.
ὁ δὲ θρασυς ἀμελεῖα χροσάμῳ, ἐδ' ἐ

A resumptis, secundo prælio congressus,
penity debellatus est. Amissoq; prope-
modum omni exercitu suo, ad urbem
Lugdunum profugit. Ac primò qui-
dem benevolentie specie fratrem suum
interfecit, ut hostium manibus & inju-
riis eum eriperet. Deinde verò ex pro-
pinquioribus quemcunque adesse vi-
derat, eodem sustulit modo. Postre-
mo ipse in gladium quem pectori suo
supposuerat, incubuit, transfixoq; dor-
so animam exhalavit, cum per annos
ferme quatuor tyrannidem exercuisset.

27. Ait Philostorgius, Basilium &
Eustathium, susceptis adversus Aetium
inimicitias absurdas quasdam calumni-
as confinxisse, & Gallum contra eum
incitasse. Ad eò ut Gallus tanquam Epi-
scopis fidem habens, & ira excande-
scens, Aetium perquiri jussit, & fra-
tris cruribus occidi. Sed cum Leontius
Episcopus Antiochiæ, contraria iis que
contra Aetium delata fuerant Casari
retulisset, damnationis sententia revo-
cata est, & Aetius non multò post in
conspectum Galli venit, & inter amicos
ejus habitus est. Missus est etiam sapius
ad Julianum, ac præcipue eo tempore
quo Gallus fratrem suum ad superstitionem
gentilium declinare didicerat. Mittebatur
autem eo consilio, ut Julianum ab impietate
revocaret. Sed & Gallus Aetium sacrarum
disciplinarum magistrum sibi adscivit.

28. Cum Gallus in bello adversus
Persas admodum strenue se gessisset,
calumniatores Constantium ad invi-
diam concitarunt. Constantius igitur
bello Persico virtute ac fortitudine
Cæsaris Galli jam sopito, Domitianum
Præfectum prætorio misit, hoc ei dans
occulte in mandatis, ut egressus Galli
ex urbe Antiochia comprimeret. Hac
enim ratione gloriam Galli ex fortitu-
dine reique publicæ curâ imminuere
cogitabat. Domitianus verò, non mo-
dò non moderatius iis quæ ipsi impera-
ta fuerant, verum etiam audacius a-
gens ac sentiens, cum venisset Antio-
chiam in qua Gallus morabatur, ne in
conspectum quidem ejus venire susti-
nuit. Quam ob causam, & ob alia quæ-
dam quæ inciderant, Gallus Præfe-
ctum, ut insolentem & contumacem,
extremo supplicio afficere decrevit, &
Montium ad hujus judicii societatem
assessorem sibi assumpsit. Hic verò im-
moderata usus confidentia, Gallum his

verbis compellavit: ne curatorem quidem urbis tibi creare licet. Quoniam igitur modo praefectum praetorii posses occidere? Quibus verbis exasperata Constantia uxor Galli, quod Gallus, qui & Caesar & Augustae maritus erat: hanc enim dignitatem à patre ipsa acceperat: ejusmodi contumelia afficeretur: Ipsa suis manibus Montium ex tribunali detractum Protectoribus tradidit. Qui confestim eum abripientes, ad Domitiani praetorium deportarunt. Cumque illum etiam ex tribunali detraxissent, ambos funibus ad utriusque pedes annexis, miserandum in modum interemerunt. Idque celeriter factum est, consentiente etiam Gallo.

A λογιστῶ ἀνείπεν ἕξέσι σοι παρεχόμενοι καὶ πῶς ἀνὸς αἰσίων ἐπαρχὸν ἀνελθεῖν ἐναντιον; ἐφ' οἷς ἡ γὰρ ἡ γυνὴ κωνσταντίας ἀπαλλαγῆς ἡρομένη, εἰς τὸς ὀ γὰρ καὶ αὐτὴ ὦν καὶ ἀυγῆς ἀνῆς. καὶ γὰρ αὐτὴ παρὰ τὸν δεδεγμένη τὸ ἀξίωμα. παρεπληκτικῶς αὐτὴ δι' ἐαυτῆς Ἰππασαμάνη τ' ἰσθίου, τὸν δορυφόρους ἐκδίδωσιν. ὡσεὶ τὴν ταχίστω ἀραμένους πρὸς τὸν δομειανὸν ἀποκομισαί, κακῆϊνον καλασπασίας τὸ θεῖον, ἀμφοῖν Ἰχθίνες τῶν ποδῶν Ἰξαναμένους, κακῶς ἀπολέσει. καὶ τὸ τοῦ θάψον ἐπορχῆται σωεπιψηφίζοντι ἔσθ' γὰρ.

B

EX LIBRO QUARTO.

1. CONSTANTIUS cum ea quae Montio ac Domitiano acciderant comperisset, irā exandescens, Gallum ad se evocavit. Hic verò, etsi nihil boni de hac evocatione suspicaretur, tamen metuens ne si recusasset, bellum civile commoveretur, mandatis obtemperavit. Antegressa autem est Constantia, prior fratrem convenire studens, & pro marito eum exorare. Sed cum Bithyniam venisset, viā simul ac vitā ejus cursum repentina mors interrupit. Quo casu Gallus in gravio-rem metum conjectus, priorem tamen sententiam non mutavit. Profectus est autem unā cum illo etiam Theophilus Indus. Porro cum Gallus in Noricum venisset, ex urbe Mediolano in qua tum debebat Constantius, missus est Barbatio magister militum, qui & Gallum purpurea veste exueret, & in quandam Dalmatiae Insulam telegaret. Verum Theophilus qui aderat, rem ad exitum perducī haudquaquam passus est. Nam quo tempore Gallus Caesar factus est, ipse iurjurandi quod inter Gallum & Constantium intercesserat, quo mutuam inter se amicitiam, nec alterum alteri unquam infidiaturum esse sponponderant, interpret fuerat, & mutuam inter eos concordiam continebat. Constantius igitur de Theophili intercessione certior factus, eum quidem in exilium mitti praecipit, Gallum verò purpura nudatum, privati habitu in insulam deportari, illic à militibus custodiendum. Porro Eusebius eunuchus qui ad praepositi dignitatem evehctus fuerat, & ii qui cum

EK THS TETARTHES ISTOPIAS

1. ΟΤΙ ὁ κωνσταντῖος μαθὼν τὰ αἰμα-
λιον καὶ δομειανὸν συνεχεῖς, καὶ
ὀργῆς ἀναπληθεῖς, μετ' ἐκαλεῖτο τὸν γάλλο
ὁ δὲ τὴν μὴν κληθῆναι ἐπ' ἀγαθῶ συλλαβῶν
εὐλαβέμενος ἢ μὴ πόλεμον ἀπαθήσει
συρραγῆ, ἔ' προσάγμαλος γίνοι. προξέ-
μα ἢ καὶ ἡ κωνσταντία προεβύχην ἀπὸ δεσ-
τῶ ἀδελφῶ, καὶ αἰδέσασθαι αὐτὸν ὑπὲρ ἑαυτῆς.
C ἀλλ' αὐτὴ μὴ καὶ βιθυνίαν ἡρομένη, ἐπερχο-
τῶ θανάτῳ καὶ τῶ δ' ἔ' καὶ ἔ' βίβ. ἔ' καὶ ὁ γάλλος
μᾶλλον ἔ' δεῖς ἡρομένη, τὴν δὲ δεχθῆναι
μὴ ὁ μῶς ἐ μεθίελο. Ἰωαννῆς δ' ἀπὸ τῆς
Φιλῶ ὁ ἰνδός' ἐπειδὴ τὰς νεωκεῖας κατέλαβεν
ἐν αὐτῶ δὴ ἐκ μεδιολάνων, ἐντα δὲ πρὸς
κωνσταντῖον, κατὰ ἐμπείρην βαρβατίου, ἀν-
τὴν σφραγιτικῶν ἐχων δεχθῆναι, ἐφ' ὧν γὰρ
λον ἀφελῆσθαι μὴ τῆς ἀλεργιδῶ, ὑπὲρ
ἢ κατὰ τὴν νῆσον τῆς δαλματίας ποισαῶ,
D ὁ δὲ θεόφιλος παρῶν, ἐκ εἰς ἀπροεβύχην τὴν πρὸ
ξῆν. καὶ γὰρ κατ' ὄν καμθὸν καὶ αὐτὸς ὁ γάλλος
χειρόσῳ, τῶ μετὰ αὐτῆ καὶ κωνσταντίας
προεβύχων ὀρκων, ἔ' τὴν ἐν ἀμφοῖν Φι-
λίαν, καὶ τὸ παρ' ἐκατέρω ἀνεπιβέβητον ἐκα-
τέρω διεβέβητο, αὐτὸς ὁ μεσότης ἦν, ἔ' ὁ σπέρχων
αὐτῶν τὴν ὁμόνοιαν. πλὴν ἀλλὰ γε μαθὼν
ὁ κωνσταντῖος τὴν τῆ θεοφίλου ἀποκαλυψί-
ἐκείνον μὴν ὑπὲρ ἰσθίου ἀγῶς κελδῶ. τὸν γὰρ
λον εἰς ἰδιώτην ἀπογομνωθέντα, φρεσι-
σόμενον ἐκπέμπεσθαι κατὰ τὴν νῆσον ἐ-
σέβει ἔ' δὲ ὀννεῖ καὶ, ὅς εἰς τὴν τῆ παρ-
ποσίτη τιμὴν ἐκβεβήκη, καὶ οἱ σὺν αὐτῶ.